

Laodikeýa — Birinji Nomer

Yşaýanyň Görnüş Jülgesi üçin heläkçilik pygamberligi

Jeff Pippenger

2023-08-14

Görüş jülgesi baradaky ýük. Saňa indi näme boldy, öýleriň üçeklerine bütinleý çykypsyň? Eý, başagaýlykdan doly, galmagally şäher, şatlykly şäher: seniň öldürilenleriň gylyç bilen öldürilen däldir, söweşde-de ölmediler. Ähli hökümdarlaryň bilelikde gaçdylar, olar okçylar tarapyndan baglandylar; içinde tapyňlaryň bary bilelikde baglandy, olar uzakdan gaçyp gelen bolsalar-da. Şonuň üçin men: «Menden ýüz öwürüň; men ajy-ajy aglaryn, halkymyň gyzynyň talanmagy sebäpli meni köşeşdirmäge jan etmän» diýdim. Çünki Görüş jülgesinde Hökmürowan Reb tarapyndan bu muşakgat günü, depeleniş günü we aljyraňňylyk günü bolup, diwarlaryň ýykylmagy hem daglara tarap gygyryş bardyr. Işaýa 22:1–5.

Işaýa kitabynyda “ýük” sözi on sekiz gezek duşýar. Şol salgylanmalaryň on biri gös-göni heläkçilik baradaky pygamberlikleri aňladýar, galan ýedi salgylanma bolsa ýüki eginde göterilýän bir zat hökmünde görkezýär. “Ýük” diýip terjime edilen şol salgylanmalaryň diňe biri eginde göterilýän bir zady aňladyp, şol bir wagtyň özünde hem heläkçilik baradaky pygamberlikdir. Men göterilýän bir zady aňladýan, emma şol bir wagtda hem heläkçilik baradaky pygamberlik bolan şol bir salgylanma barada durup geçmekçi bolýaryn; şonuň üçin biz bu tapawudy başdan görkezýäris, ýöne bu maglumatlara soňrak gaýdyp geleris.

Bu bapdaky “görüň jülgesi” düşünjesiniň manysy näbelli goýulmaýar, çünki ol “Dawudyň şäheri” hem-de “Iýerusalim” hökmünde anyk görkezilýär. Görüş jülgesi Danieliň on birinji babyndaky soňky alty aýatyň taryhy dowamynda Laodikiýa Adventizmine degişli bir salgylanmadyr. Işaýa bu helägiň mazmunyny ýigriminji bapda beýan edilen taryh arkaly goýdy; ol ýerde Aşur patyşasynyň, Aşdod atly Müsüriň bir şäherini basyp almak üçin Tartan atly bir harby ýolbaşçyny iberen patyşanyň, dünýäni tapgyrlyýyn boýun egdiriş taryhy suratlandyrylýar.

Ýekşenbe kanuny Danyýel 11:41-de görkezilýär, ol hem Ýekşenbe kanuny wagtynda papalygyň elinden “gaçyp gutulýan” üç topary kesgitleýär.

Tartanyň Aşdoda gelen ýylynda, (Aşşur patyşasy Sargon ony iberen wagtynda,) ol Aşdoda garşy söweşip, ony ele geçirdi; şol wagtda Reb Amoz ogly Işaýa arkaly şeýle diýdi: «Git-de, biliňdäki ýas matasyny çöz, aýagyňdaky aýakgaby çykar». Ol hem şeýle etdi-de, ýalaňaç we aýakýalaňaç gezdi. Şonda Reb şeýle diýdi: «Hyzmatkärim Işaýa Müsür bilen Efiopiýa garşy alamat we täsinlik hökmünde üç ýyl ýalaňaç hem aýakýalaňaç gezşi ýaly, Aşşur patyşasy hem müsürlileri ýesir, efiopiýalylary bolsa ýesir alnyp gidilýänler hökmünde, ýaşyny-da, garrasyny-da, ýalaňaç we aýakýalaňaç, hatda ýanbaşlary açyk ýagdaýda, Müsüri masgara edip alyp gider. Olar özleriniň umydy bolan Efiopiýadan we şöhraty bolan Müsürden gorkarlar we utanarlar. Şol gün bu adanyň ýaşajýsý şeýle diýer: Ine, Aşşur patyşasyndan gutulmak üçin kömek umydy bilen gaçyp barýan daýanjymyz şudur; onda biz nädip gutulaly?» Işaýa 20:1–6.

Adanyň ýaşajylyary tarapyndan gozgalan sorag şudur: olar Aşur patyşasyndan nädip gaçyp gutularlar? Şol patyşa Daniel on birinji bapda demirgazygyň patyşasy hökmünde-de görkezilýär.

Ol [demirgazygyň patyşasy] hem şöhratly ýere girer, we köp ýurtlar ýykylar; emma onuň elinden şular gutular: Edom, Moab we Ammonyň ogullarynyň baştutanlary. Daniel 11:41.

Bu aýatda Amerikanyň Birleşen Ştatlarynda ýekşenbe kanuny görkezilýär, we Danieliň bu parçasında üns bermäge mynasyp käbir inçe öwüşginler bar. Danieliň on birinji babynda kyrkdan kyrk üçe çenli yzly-yzyna gelýän üç aýat hem “ýurtlary” görkezýär. Kyrkynjy aýatda öňki Sowet Soýuzyna wekilçilik edýän ýurtlar 1989-njy ýylda papalyk we Amerikanyň Birleşen Ştatlary tarapyndan süpürilip aýryldy. Häzirki zaman taryhçylary bu hakykaty tassyklaýarlar.

Soňra kyrk ikiinji aýatda ýer ýüzüniň ähli ýurtlaryny aňladýan “ýurtlar” sözünü tapýarys, sebäbi demirgazygyň patyşasy (papalyk) bütün dünýäni aňladýan Müsüri eýeleýär. Bu şol many inçelikleriniň biridir. Men bu üç aýatda görkezýän iki many inçeliginiň beýlekisi kyrk birinji aýatdaky, soňra bolsa ýene kyrk ikiinji aýatdaky “gutulmak” sözi bilen baglydyr. Ikisi hem “gutulmak” diýip terjime edilse-de, olar iki dürli ýewreýçe sözdür. Kyrk ikiinji aýatda “gutulmak” diýip terjime edilen ýewreýçe söz hiç hili halas boluş tapmazlygy aňladýar, çünki Birleşen Milletler Guramasyny aňladýan “on patyşa” özleriniň bir dünýä hökümetini papalyk wagşynyň gözegçiligine bermäge razy bolanda, gutulyş ýokdur — halas boluş ýokdur.

Sen gören on şah bolsa, olar entek patyşalyk almadyk on patyşadyr; emma haýwan bilen bile bir sagatlap patyşalar hökmünde häkimiýet alarlar. Olar bir pikirde bolup, öz güýjüni we ygtyýaryny haýwana bererler. Olar Guzujyk bilen söweş ederler, ýöne Guzujyk olary ýeňer; çünki Ol rebleriň Rebidir we patyşalaryň Patyşasydyr; Onuň bilen bolanlar bolsa çagyrylan, saýlanan we wepaly bolanlardyr. Soňra ol maňa şeýle diýdi: seniň gören, zynaçy aýalyň oturan suwlary halklardyr, mähellelerdir, milletlerdir we dillerdir. Seniň haýwanyň üstünde gören on şahyň bolsa, olar zynaçy aýaly ýigrenip, ony haraba we ýalaňaç ederler, onuň etini iýerler we ony ot bilen ýakarlar. Çünki Hudaý Öz islegini ýerine ýetirmek, bir pikire gelmek we patyşalyklaryny Hudaýyň sözleri amala aşýança haýwana bermek üçin muny olaryň ýüreklerine saldy. Ylham 17:12–17.

Bu “on patyşa” Hudaýyň Sözünde gaýta-gaýta agzalýar; şeýle hem Ylýas hakyndaky wakada Ysraýylyň patyşasy Ahap on taýpanyň başydy we ol Izebel bilen durmuş gurupdy. Izebel dünýäniň ahryyndaky papalykdyr, Ylýas üçünji perişdäniň habarynyň habarçylarydyr, Ahap bolsa on patyşalyk bileleşiginiň başydyr. Ahap, Ýekşenbe güni baradaky kanunyň pygamberlik taryhynda Birleşen Milletler Guramasynyň ýolbaşçysy hökmünde Amerikanyň Birleşen Ştatlaryny aňladýar. Müsür Aşşur tarapyndan basylyp alnanda, Daniel 11:42-de demirgazygyň patyşasy papalyk häkimiýetine öz patyşalygyny tabşyrmaga razy bolmaga on patyşany ýaňy mejbur eden bolýar.

“Soňky krizise golaýlaşýarkak, Rebbiň gurallarynyň arasynda sazlaşygyň we birligiň bolmagy örän wajypdyr. Dünýä tupandan, uruşdan we agzalalykdan doludyr. Emma bir başlygyň—papalyk häkimiýetiniň—astynda adamlar Hudaýa, Onuň şaýatларыnyň şahsynda, garşy durmak üçin birleşerler. Bu birleşik beýik dinden çykan tarapyndan berkidilýär. Ol hakykata garşy söweşmekde öz gullukçylaryny birleşdirmäge çalyşýan wagtynda, onuň

tarapdarlaryny bölmek we pytratmak üçin hem işlemäge dowam eder. Gabanjaňlyk, erbet güman etmeler, ýaman sözlemek, agzalalyk we bölünişik döretmek üçin onuň tarapyndan öjükdirilýär.” Testimonies, 7-nji jilt, 182.

Kyrk birinji aýatda “gaçmak” sözüne duş gelýäris, kyrk ikinji aýatda hem “gaçmak” sözi bar, emma bular ýewreý dilindäki iki dürli sözdür. Kyrk birinji aýatda “gaçmak” diýip terjime edilen söz, edil taýgaklyk bilen sypyp gutulýş ýaly gaçmagy aňladýar. Işaya kitabyň ýigriminji bap, altynjy aýatynda “gaçmak” diýip terjime edilen söz hem şudur. “Şol günde” “bu adanyň ýaşajysy” “şol günde” dünýäni, Danyýel on birinji bapda we Mukaddes Ýazgynyň başga birnäçe ýerinde görkezilişi ýaly, barha basyp alýan assiriýalydan nädip gaçyp gutulyp boljakdygyny soraýar.

Danyýlyň on birinji bap, kyrk birinji aýatynda papalyk, ýa-da Danyýlyň ony görkezşi ýaly demirgazygyň patyşasy, ýa-da Işayanyň ony görkezşi ýaly aşurly, Amerikanyň Birleşen Ştatlaryny aňladýan “şanly ýurdy” basyp alýarka, şol ýerde kesgitlenýän iki topar bardyr.

Ol şeýle-de şöhratly ýurda girer, we köp ýurtlar ýykyljakdyr; emma şular onuň elinden gutular, ýagny Edom, Moab we Ammon ogullarynyň başlyklary. Daniýel 11:41.

Biri ýykylp ýok edilyän “köpler”, beýleki topar bolsa “Edom, Moab we Ammon ogullarynyň öndebaryjylary” hökmünde görkezilýär. Ýekşenbe kanuny wagtynda Ylham, on sekizinji bap, dördünji aýat, heniz hem Wawilonda bolanlary “ondan çykyň” diýip çagyýar.

Soňra men gökden başga bir sesi eşitdim; ol şeýle diýýärdi: «Ey halkym, onuň günälerine gatnaşmajak bolmagyňyz we onuň belalaryndan paý almazlygyňyz üçin, onuň içinden çykyň». Ylham 18:4.

Edom, Moab we Ammonylaryň baştutanlary, Işaya ýigriminji bapda adanyň halklarynyň etmäge umyt baglaýşy ýaly, syjyklyk bilen gaçyp gutulýanlardyr.

Kyrk birinji aýatda meniň ýüzlenýän beýleki many öwürşini şudur: kyrkynjy, kyrk birinji we kyrk ikinji aýatlarda “ýurtlar” sözüni tapýarys, emma kyrk birinji aýatda bu goşulan sözdür; ol Danyýeliň asyl sözlerinde ýokdur we ol ýerde degişli hem däl. Köp ýurtlar Sowet Soýuzynyň dargamagynda kyrkynjy aýadyň ýerine ýetmeginde agdaryldy, we papalyk Birleşen Milletler Guramasynyň öz eline alanda hem köp ýurtlar basylp alynýar. Emma Amerikanyň Birleşen Ştatlarynda Ýekşenbe kanuny wagtynda agdarylan “köpler” köp ýurtlar däl, olar diňe Ýedinji Gün Adventistleri bolup biler.

“Eger hakykatyň nury saňa hödürlenen bolsa, dördünji tabşyrygyň Sabatyny açyp görkezýän bolsa we ýekşenbe gününe eýermegiň Hudaýyň Sözüniň içinde hiç hili esasyň ýokdugyny görkezýän bolsa, emma sen şonda-da ýalan sabata ýapyşyp, Hudaýyň ‘Meniň mukaddes günüm’ diýip atlandyryan Sabatyny mukaddes saklamakdan ýüz öwürýän bolsaň, onda sen haýwanyň nyşanyny kabul edýärsiň. Bu haçan bolup geçýär? Haçan-da sen ýekşenbe günü işden saklanmagy we Hudaýa ybadat etmegi buýurýan karara boýun egseň, şol bir wagtda hem Mukaddes Kitapda ýekşenbe gününe adaty iş günü bolmakdan başga zatdygyny görkezýän ýekeje sözün-de ýokdugyny bilýän bolsaň, sen haýwanyň nyşanyny kabul etmäge razylyk

berýärsiň we Hudaýyň möhürini ret edýärsiň.” Review and Herald, July 13, 1897.

Ýedinji Günüň Adwentist ybadathanasynyň islendik agzasy ybadathana ilkinji gezek çokundyrylmak arkaly agza bolan pursadynda Sabat baradaky taglymaty kabul etdi we olar Sabat babatda “hakykat nuruna” görä jogapkär tutulýarlar.

Şenbe gününüň üýtgedilmegi rim buthanasynyň häkimiýetiniň alamaty ýa-da nyşanydyr. Dördünji tabşyrygyň talaplaryna düşünip, hakyky Şenbäniň ýerine ýalan şenbäni berjaý etmegi saýlanlar, muny diňe şol güýjüň buýrandygy üçin, şol güýje tagzym edýärler. Haýwanyň nyşany papalyk şenbesidir; ol dünýä tarapyndan Hudaýyň bellän gününüň ýerine kabul edilendir.

“Heniz hiç kimse wagşy haýwanyň nyşanyny almady. Synag wagty entek gelmedi. Rim Katolik ybadatçylary hem muňa degişli bolmak bilen, her bir ybadathanada hakyky mesihiler bardyr. Olar ýagtylygy alyp, dördünji tabşyrygyň borjuna görýänçäler hiç kim höküm edilmeýär. Emma galp sabaty mejbury edýän permanyň çykaryljak wagtynda, üçünji perişdäniň beýik sesi adamlary wagşy haýwana we onuň şekiline sežde etmekden duýdurýş bereninde, ýalan bilen hakykatyň arasyndaky serhet aç-açan çekiler. Şonda hem-de henizem kanunbozujylykda dowam edýänler wagşy haýwanyň nyşanyny alarlar.

“Çalt ädimler bilen biz bu döwre golaýlaşýarys. Protestant ybadathanalary ýalan dini goldamak üçin dünýewi häkimiýet bilen birleşenlerinde, olaryň ata-babalary hut şoňa garşy durandyklary üçin in gazaply yzarlamalara döz gelipdiler, şonda papalyk sabady ybadathana bilen döwletin birleşen ygtyýary arkaly mejbury giriziler. Milli imandan dänme bolar, ol bolsa diňe milli weýrançylyk bilen tamamlanar.” Manuscript 51, 1899.

Ýekşenbe kanuny döwründe diňe üçünji perişdäniň nurunyň önünde jogapkär tutuljaklar Ýedinji-gün Adventistleridir, çünki diňe şol wagt Adventizmden daşardaky adamlara üçünji perişdäniň synagy hödürlener. Ýekşenbe kanuny döwründe ýykylyp giden “köpler” Laodikiýaly Adventistlerdir, çünki “hökmün başlangyjy Hudaýyň öýünden bolýar.”

Şeýlelikde, soňkular ilkinjiler bolar, ilkinjiler hem soňkular: çünki köpüsi çagyrylandyr, ýöne saýlanan azdyr. Matta 20:16.

Işaya Müsür we Efiopiýa üçin papalygyň dünýäni barha basyp alşy babatda “alamat hem gudratdyr”. Müsür Birleşen Milletler Guramasydyr; Efiopiýa Amerikanyň Birleşen Şatlarydyr, Aşur bolsa papalykdyr. Şol pygamberlik taryhynyň şertlerinde Işaya heläkçilik baradaky pygamberlikleriň bir toparyny beýan edip başlamaga girişýär. Ýigrimi ikinji bap ýekşenbe kanuny wagtynda ýykylyp taşlanýan Laodikiýalylyr we “Edomy, Moaby hem Ammonyň ogullarynyň başlylaryny” Wawilondan çagyryýan Filadelfiýalylyr hakyndadyr.

Laodikeli Adventizm halas bolmak üçin zerur häsiýete eýe däldir, we olar Ýekşenbe kanuny wagtynda Rebbiň agzyndan çykarylýp taşlanýar. Men bu hakykaty diňe indiki pikiri nygtamak üçin belleýärin. Işaya ýigrimi iki Laodikiýanyň näme üçin ýitirilýändiginiň başga bir sebäbini görkezýär, çünki heläkçilik baradaky pygamberlik “wahy” jülgesine garşy aýdylýar. “Wahy” diýip terjime edilýän iki sany esasy ýewreý sözi bar. Olaryň biri wakalaryň pygamberlik tertibini

aňladýar, beýlekisi bolsa Mesih baradaky wahyny aňladýar. Birisi ýygnakdan daşardadyr, beýlekisi bolsa ýygnagyň içindedir. Ýigrimi ikinji bapdaky söz pygamberlik wakalaryny aňladýan wahydyr, we ol Süleýmanyň tymsallary kitabynda “wahy” diýip terjime edilen şol bir sözdür.

Görüş bolmadyk ýerde halk heläk bolýar; emma kanuny berjaý edýän nähili bagtlydyr.

Süleýmanyň tymsallary 29:18.

“Görüş jülgesiniň ýüki” dünýäniň ahyrynda Hudaýyň ybadathanasyndaky iki görnüş ybadat edijini kesgitleýän pygamberlikdir. Şebna bilen görkezilen bir synp Laodikýa, beýleki synp bolsa Hilkiýanyň ogly Eliakim bilen görkezilen Filadelfiýadyr. Babyň içindäki bu iki synpyň arasyndaky tapawut, elbetde, on gyz baradaky timsaldaky şol bir tapawutdyr. Bir synp ýary gije ýag bilen üpjün edilendir, beýleki synp bolsa däl. “Ýag” nyşan hökmünde, duş gelýän mazmunyna görä, dürli hakykatlary aňladýar, emma Işaýa ýigrimi ikide on gyzyň “ýagy” “görüň” sözi bilen görkezilýär. Bir synpda “ýag” bar, beýleki synpda bolsa ýok.

“Bütün ýeriň Rebbiň ýanynda duran mesh edilenler, bir wagtlar Şeýtana örtüji kerup hökmünde berlen orna eýedirler. Öz tagtyny gurşap alan mukaddes jandarlaryň üsti bilen Reb ýer ýüzüniň ýaşaýjylary bilen üznüksiz aragatnaşygy dowam etdirýär. Altyn ýag Hudaýyň imanlylaryň çyralarynyň ýanyp durmagy, ýalpyldap sönüp gitmezligi üçin olary üpjün edýän merhemetini aňladýar. Eger bu mukaddes ýag Hudaýyň Ruhunyň habarlarynda gökden guýulmaýan bolsa, şonda ýamanlygyň güýçleri adamlaryň üstünden doly gözegçilik ederdi.

Hudaý bize iberýän habarlaryny kabul etmedigimizde, Onuň hormaty kemsidilýär. Şeýlelikde, biz Onuň garaňkylykda bolanlara ýetirilmegi üçin janymyza guýjak bolýan altyn ýagyny ret edýäris. «Ine, güýew gelýär; Ony garşylamaga çykyň» diýen çagyryş gelende, mukaddes ýagdan paý almadyk, ýüreklerinde Mesihni merhemetini eziz tutmadyk adamlar akmak gyzlar ýaly özläriniň Rebbini garşylamaga taýýar dældiklerini görerler. Olarda ýag almak güýji özlärinden ýokdur, olaryň durmuşlary bolsa weýran bolar. Emma Hudaýyň Mukaddes Ruhý soralýan bolsa, eger biz Musanyň edişi ýaly: «Maňa Öz şöhratyňy görkez» diýip ýalbaryp dileg edýän bolsak, Hudaýyň söýgüsi ýüreklerimize döküler. Altyn turbalaryň üsti bilen şol altyn ýag bize ýetiriler. «Goşunlaryň Rebbi diýýär: güýç bilen däl, gudrat bilen däl, eýsem Meniň Ruhum bilen.» Dogrulyk Gününüň nurly şöhlelerini kabul etmek arkaly, Hudaýyň çagalary dünýäde yşyklar ýaly şöhle saçarlar». Review and Herald, July 20, 1897.

Pygamberleriň ruhlary biri-biri bilen ylalaşýar, we Zekerýanyň iki mesih edilen adamlary hem Ylham kitabynyň on birinji babyndaky iki şaýadydyr.

“Pygamber iki şaýat barada mundan beýläk şeýle diýýär: ‘Bular ýer ýüzüniň Hudaýynyň huzurynda duran iki zeýtun agajy we iki şemdandyr.’ ‘Seniň sözün,’ diýip mezmurçy aýdýar, ‘aýaklaryma çyra, ýoluma nurdur.’ Ylham 11:4; Zebur 119:105. Iki şaýat Köne Äht bilen Täze Ähtiň Mukaddes Ýazgylaryny aňladýar. Bularyň ikisi hem Hudaýyň kanunynyň gelip çykyşyna we ebediligine degişli möhüm şaýatlykdyr. Şeýle hem olaryň ikisi gutulýş meýilnamasyna şaýatlyk edýär. Köne Ähtiň nusgalary, gurbanlyklary we pygamberlikleri geljek Halasgärä işaret edýär. Täze Ähtiň Hoş Habarlary we Resullaryň Hatlary bolsa nusga we pygamberlik arkaly önünden habar berlişi ýaly, şol takyk görnüşde gelen Halasgär barada habar berýär.” Beýik Jedel, 267.

Zekerýanyň iki mesihleneni Vahý kitabyňyň birinji babynda görkezilen habar beriş işini aňladýar. Taryhy wakalaryň pygamberlik “görünişi” bolan “ýag” Köne we Täze Ähtleriň üsti bilen ýetirilýär. Vahý kitabyňyň on birinji babynda bu iki şaýat kontekst boýunça Musa we Ylýas diýip tanadylýar. Musa bilen Ylýas öz-özlerinden bir nyşandyr.

Olar Üýtgeşme Dagyndaky ýa-da Ylham on birinji bapdaky ýaly bilelikde görkezilende, iki dürli hakykatyň nyşanlarydyr. Dagda olar Ýekşenbe kanuny döwründäki şehitleri we yüz kyrk dört müňi aňladýarlar, emma Ylham on birinji bapda olar Köne we Täze Ähtleri aňladýarlar. Emma Adventizm üçin olar mundan-da köp zady aňladýar. Ýahudylar üçin iki şaýat Köne Ähti aňladýan “kanun we pygamberler”di, hristianlar üçin iki şaýat bolsa Köne we Täze Ähtlerdi, emma Adventizm üçin iki şaýat Hudaýyň Sözi we Isanyň şaýatlygydyr. Şonuň üçin Ýahýa Patmosdady.

Men hem siziň doganyňyz, hem-de Isa Mesihniň muşakgatynda, patyşalygynda we sabyrlylygynda ýoldaşyňyz bolan Ýohanna, Hudaýyň sözi we Isa Mesihniň şaýatlygy üçin Patmos diýlip atlandyrylýan adada idim. Ylham 1:9.

Işaýa ýigrimi ikinji bapda Musanyň we Ylýasyň iki şaýady şekillendirilýär, emma muny diňe Alfa we Omega ýörelgesini şol bapa ulananyňda tanap bolýar. Isanyň Emmaua barýan ýolda şägirtlerine pygamberlik wakalarynyň “görünişi” düşündirip başlamagynyň nireden bolandygyny göz önünde tutuň.

“Mesih Mukaddes Kitabyň taryhynyň hut Alfa bolan Musadan başlap, ähli Ýazgylarda Özi baradaky zatlary düşündirdi.” Asyrlaryň Arzuwy, 796.

Beýik we elhenç Reb gününüň önüsyndasynda görünýän pygamber Ylýasdyr; onuň habary Alfa we Omega ýörelgesine esaslanýar we atalaryň (alfa) ýüreklerini çagalara (omega) tarap öwürýär. Musa bilen Ylýas Mukaddes Kitap pygamberliginiň alfa we omegasyndyr. Eger muny eşidip bilseňiz, Musa William Millerdi. Musa bilen Milleriň ikisi-de öldi, we ikisi-de ylham arkaly halas bolanlar hökmünde tanaldy. Elbetde, Musa ölüminden dessine soň direldildi, emma Milleriň guburnyň daşynda onuň direljek wagtyna çenli perişdeler garaşýarlar. Ylýas Rebbiň beýik we elhenç gününüň gelmeginiň önündäki iň soňky ilçini aňladýar.

Ýahudylar Hudaýyň Sözünde önünden aýdylyp berlen habaryň wagyz edilmegini saklamaga synanyşdylar; emma pygamberlik ýerine ýetirilmelidir. Reb şeýle diýýär: “Ine, Rebbiň beýik we gorkunç günü gelmezinden ön, Men size pygamber Ylýasy ibererin” (Malachi 4:5). Kimdir biri Ylýas ruhunda we gudratynda gelmelidir, ol peýda bolanda bolsa, adamlar: “Sen aş hyjuwly, sen Mukaddes Ýazgylary dogry düşündirmeyärsiň. Habarňy nädip öwretmelidigiňi saňa aýdyp bereýin” diýip bilerler.

“Hudaýyň işi bilen adamyň işiniň arasyndaky tapawudy saýgaryp bilmeýänler kän. Men hakykaty Hudaýyň maňa berşi ýaly aýtjak we häzir şuny aýdýaryn: eger siz kemçilik gözlemegi, tersleşik ruhuny dowam etdirseňiz, hiç wagt hakykaty bilmersiňiz. Isa Öz şägirtlerine şeýle diýdi: ‘Size aýtjak zatlarym heniz köp, emma siz olary häzir göterip bilmersiňiz’ (Ýahýa 16:12). Olar mukaddes we ebedi zatlara gadyryny biljek ýagdaýda däldiler; ýöne Isa Teselli Berijini iberjekdigini wada berdi; Ol olara ähli zatlary öwreder we Özleriniň olara aýdan zatlarynyň hemmesini ýatlaryna salardy. Doganlar, biz ynanjymyzy

adama baglamaly dälidir. ‘Dem alşy burnunda bolan adamdan ýüz öwürin; çünki onuň nähili gadyry bar?’ (Işaya 2:22). Siz öz ejiz janlaryňyzy Isadan asyp goýmalysyňyz. Dagda çeşme bar wagty jülgedäki bulakdan içmek bize gelişmez. Geliň, pes akymlyary terk edeliň; ýokary çeşmelere geleliň. Eger hakykatyň düşünmeýän, ylalaşmaýan bir nokady bar bolsa, derňäň, Ýazgyny Ýazgy bilen deňeşdiriň, hakykatyň şahasyny Hudaýyň Sözüniň kânine çuň ornaşdyryň. Siz özüňizi hem-de pikirleriňizi Hudaýyň gurbanlyk sypasyna goýmaly, öňden döreden düşüňjeleriňizi taşlamaly we Asmanyň Ruhuna sizi ähli hakykata tarap ýol görkezmäge ýol bermeli.” Selected Messages, 1-nji kitap, 412.

Işaya ýigrimi ikide Şebna bilen Elýakim demirgazygyň patyşasy Iýerusalime garşy ýöriş edýän wagtynda, dünýäniň ahyrynda Adventizmiň içindäki paýhaslylary we akmaklary aňladýar. Hilkiýanyň ogly Elýakim “görüşe” eýe bolupdy, Şebna bolsa dälidi.

Ylham bolmadyk ýerde halk heläk bolýar; emma kanuny saklaýan nähili bagtlydyr!
Süleýmanyň pähimleri 29:18.

Pygamberlik habary, ýagny bu aýatyň “görüşi”, iki zada ýüzlenýär. Sen pygamberlik nurunyň artmagyna düşüňýärsiň we ýaşaýarsyň, eger düşünmeseň — ölýärsiň. Eger sen düşünmeseň, onda ýekşenbe kanuny synagynda Sabaty saklamaga taýýar bolup bilmersiň. Şonda “örän giç” bolar. Laodikiýaly Adventistler ýekşenbe kanuny wagtynda agdarylanda, olar “hakykat görüşi” ret edenleri üçin kanuny hem ret edýärler. Olarda ýag ýokdur; olar synag möhleti ýapylmazyndan edil öň açylyp görkezilen bilim artşyna düşünmeýärler.

Çünki sen: Men baý, baýlygym artdy, hiç zada mätäç däl, diýýärsiň; emma özüňiň betbagt, rehim edilmäge mynasyp, garyp, kör we ýalaňaçdigiňi bilmeýärsiň. Ylham 3:17.

Yşaýanyň alamaty onuň üç ýyllap ýalaňaç we aýakýalaň gezmegidir. Ol muny pygamberlik habary arkaly duýdurylyşa gulak asjaklary duýdurmak üçin etdi: eger siz pygamberlik wakalarynyň görnüşine düşünmeseňiz, onda Ýekşenbe kanunyna gelip, betbagt, biçäre, garyp, kör we ýalaňaç ýagdaýda alnyp gidilýän ýesire öwürülersiňiz. Yşaya öz döwrüniň taryhy üçin alamat we gudrat boldy, emma has-da dünýäniň ahyry üçin şeýle boldy.

Indi bu zatlaryň bary olaryň başyna görelde hökmünde geldi; olar bolsa, älemiň ahyrzamanlary gelip ýetilen biz üçin duýduryş bolsun diýip ýazylanlardyr. 1 Korinfliler 10:11.

Ýigrimi ikinji babyň ilkinji baş aýatynda Dawudyň şäheri bolan Iýerusalim “galmagally”, “şadyýan” we “gozgalaňdan” doly şäher hökmünde tanadylýar. Hatda dünýä adamlary tarapyndan hem ulanylýan nusgawy Mukaddes Kitap beýany bu bapda “şadyýan”, “galmagally” we “gozgalaňdan” doly şäheri aňlatmak üçin ulanylýar; on üçünji aýatda bolanlar şatlyk bilen: “iýeliň, içeliň; çünki ertir öleris” diýýärler. Şeýle-de bolsa, olar şadyýan bolsalar-da, olaryň adamlary gylç bilenem däl, söweşde-de däl, öldürilýär; şonuň üçin Işaya: “Saňa näme bolýar?” diýen soragy berýär.

Olaryň üstüne nähili bela düşen bolsa-da, olary jaýlaryň üçegine çykmaga mejbur etdi. Üçekler güne, aýa we ýyldyzlara sežde etmegiň nyşanydyr; ol spiritizmiň nyşanydyr. Bu parçasynada Adventizm ruhy aldawa sezewar bolýar.

Jaýlaryň üstünde gökleriň goşunyna sežde edýänleri; Rebbe sežde edip, Onuň adyndan ant içýänleri, şol bir wagtda hem Malkamyň adyndan ant içýänleri; Rebden ýüz öwürüp yza gaýdanlary; hem-de Rebbi gözlemedik, Ondan sorap-bilmedik bolanlary.

Reb Hökümdar Rebbiň huzurynda dym; çünki Rebbiň günü golaýdyr; çünki Reb bir gurbanlyk taýýarlady, Öz myhmanlaryny çagyrdy. We Rebbiň gurbanlyk günü gelip ýetende, Men begleri, patyşanyň ogullaryny we ýat lybas geýenleriň hemmesini jezalandyrar. Şol gün Men bosaganyň üstünden bökýänleriň hemmesini-de, hojaýynlarynyň öýlerini zorluk we galplyk bilen doldurýanlary-da jezalandyrar. Zefanýa 1:5–9.

Ýekşenbe günü baradaky kanun krizisinde Iýerusalim hökmünde görkezilen Adventizm “görünüş jülgesinde” ýerleşýär. “Ýag” ýa-da “görünüş” bilen görkezilen pygamberlik habaryny ret edýänler, Pawlusyň Ikinji Selaniklilere hatynda ýüzlenen ruhçulygy amal edýärler. Şol ýerde biz hakykatyň söýgüsini kabul etmedikleriň (Şebna) hem bardygyny görýäris.

Şonuň üçin Hudaý olara güýçli azgynlyk iberer, şeýdip olar ýalana ynansynlar: hakykata ynanman, eýsem nadogrylykdan lezzet alanlaryň hemmesi höküm edilsin. 2 Selanikliler 2:11, 12.

Elbetde, Pawlusyň ulanan “hakykat” sözi grekçe sözdür; ol bolsa Alfa bilen Omegan y aňladýan üç ýewreý harpynyň birleşdirilmegi bilen emele gelen ýewreýçe “hakykat” sözünden alnandyr. Alfa bilen Omeganyň ýörelgesi hökmünde görkezilen “hakykaty” ret etmek Laodikeýalylaryň üstüne güýçli aldaw getirýär, we şol aldaw ruhçylyktır.

“Ine pygamber Işaya şeýle diýýär: ‘Size: Tanyş ruhlylara, pyşyrdap we münkürläp gepleýän jadygöýlere ýüz tutuň diýip aýdanda, halk öz Hudaýyna ýüz tutmaly dälmi? Diriler üçin ölülerdenmi soramaly? Kanuna we şaýatlyga ýüz tutuň; eger olar bu söze görä gürelemeyän bolsalar, bu olarda ýagtylygyň ýokdugy üçindir.’ Işaya 8:19, 20. Eger adamlar Mukaddes Ýazgylarda adamyň tebigaty we ölüleriň ýagdaýy barada şeýle açyk beýan edilen hakykaty kabul etmäge taýýardylar bolsa, onda olar spiritizmiň talaplarynda we ýüze çykyşlarynda Şeýtanyň güýç, alamatlar we ýalan gudratlar bilen edýän işini görerdiler. Emma ten ýüregine şeýle ýaraýan azatlygy terk etmekden we söýýän günälerinden ýüz öwürmekden boýun gaçyryp, köpçülik ýagtylyga gözlerini ýumýar we duýduryşlara parhsyzlykda göni öňe gidýär, şol wagt Şeýtan olaryň daşyna duzaklaryny örýär, olar hem onuň awuna öwrülýärler. ‘Sebäbi olar halas bolmaklary üçin hakykata bolan söýgini kabul etmediler,’ şonuň üçin ‘Hudaý olara ýalana ynansynlar diýip güýçli azaşdyryşy iberer.’ 2 Selanikliler 2:10, 11.” Beýik Göreş, 559.

Işaya yigirmi ikide şatlykly şäheriň adamlary gylyç bilen-de, söweşde-de öldürilmeýär; gaçyp giden ýolbaşçylar bilen bile baglanyp, öldürilýärler.

Eger ybadathana dünýäniň ýoluna meňzeş bir ýoly yzarlasa, olar hem şol bir ykbaly paýlaşarlar. Ýok, has dogrusy, olar has uly nury kabul edenleri sebäpli, olaryň jezasy toba etmedikleriňkiden-de has agyr bolar.

“Biz bir halk hökmünde ýer ýüzündäki beýleki ähli halklardan öň hakykata eýedigimizi ykrar edýäris. Onda biziň durmuşymyz we häsiýetimiz şeýle imana laýyklykda sazlykda bolmalydyr. Adyllaryň gökdäki ammar üçin gymmatly däne desseleri ýaly desselere baglanjak, erbetleriň

bolsa soňky beýik günün otlary üçin haşal otlar ýaly ýygnaýjak günü edil önümizdedir. Emma bugdaý bilen haşal otlar «hasyla çenli bile ösýärler.» Testimonies, 5-nji tom, 100.

Işaya ýigrimi ikidäki ýolbaşçylyk “ýaýçylaryň” üsti bilen birikdirilip baglanypdyr. Şebna öýüň üstünden ýolbaşçy hökmünde kesgitlenýär, we onuň wezipesi Hilkiýanyň ogly Eliakime berler. Işaya ýigrimi ikide pygamberlik wakalarynyň “görünüşi” arkaly aňladylýan pygamberlik habary demirgazygyň patyşasy golaýlaşanda Iýerusalimde ybadat edýänleriň iki toparyny ýüze çykardy. Bir topar asmandaky ammara ýygnaýmak üçin, beýlekisi bolsa soňky günleriň oduna baglanyp dur. Erbetleri baglan zat “ýaýçylardyr”; bu bolsa Hudaýyň Sözüniň içinde Yslamy aňladýan köpsanly nyşanlaryň biridir.

Kedaryň ogullarynyň arasynda okçylar sanynyň galanlary, ýagny edermen adamlary azalýar; çünki muny Ysraýylyň Reb Hudaýy aýtdy. Işaya 21:17.

Ine, Ysmagyň ogullarynyň atlary, olaryň atlaryna görä, nesillerine görä: Ysmagyň ilkinji doglany Nebajot; hem-de Kedar, Adbeýel, Mibsam, Mişma, Duma, Massa, Hadar, Tema, Ýetur, Nafiş we Kedema. Bular Ysmagyň ogullarydyr, ine, olaryň şäherlerine we galalaryna görä atlary şulardyr; öz tirelerine görä on iki beg. Gelip çykyş 25:13–16.

Adwentizmiň ýolbaşçylygy 2001-nji ýylyň 11-nji sentýabrynda Yslamyň Mukaddes Kitap pygamberliginiň ýerine ýetmesi hökmünde Amerikanyň Birleşen Ştatlaryna hüjüm edendigi baradaky habary ret edenlerinde, okçylar tarapyndan baglanypdy. 9/11-däki hüjüm 1989-njy ýylda, Sowet Soýuzynyň dargamagy mahalynda, möhüri açylan habaryň tassyknamasy boldy. Yslamyň 9/11-däki hüjümi 1840-njy ýylyň 11-nji awgusty bilen meňzeşdi; şol wagt Yslamyň böwetlenmegi barada bir pygamberlik, Milleriň esasy pygamberlik düzgünini — bir günün bir ýyly aňladýandygyny — tassyklamak arkaly birinji perişdäniň habaryna kuwwat beripdi. 1840-njy ýylyň 11-nji awgusty bir gün üçin bir ýyl ýörelgesine esaslanan önünden aýdylan wakanyň ýerine ýetmesi bolupdy. Ol ýerine ýetende, birinji perişdäniň habary dünýäniň ähli missionerlik nokatlaryna ýetirildi.

9/11 Adwentizmiň yglan etmegi üçin berlen “görüşiň” baş düzgünini tassyklady. Şol düzgün, taryhyň gaýtalanýandygydyr. Bir gün-bir ýyl ýörelgesi 1840-njy ýylyň 11-nji awgustynda tassyklananda, Ylham kitabynyň onunjy babyndaky gudratly perişde inip, Milleriň höküm sagady baradaky habarynyň güýçlendirilendigini alamatlandyrdy; şeýlelikde bu, 9/11-de Ylham kitabynyň on sekizinji babyndaky perişdäniň inişini öňden alamatlandyrdy.

“Meniň Nýu-Ýorky gelgit tolkuný süpürüp äkider diýip aýdan sözüme nireden çykdy? Men muny hiç haçan aýtmadym. Men diňe ol ýerde beýik binalaryň gat-gat bolup göterilip barşyna seredip: ‘Rebbiň ýeri gaty siltäp, aýaga galjak wagty nähili elhenç wakalar bolar!’ diýdim. Şonda Ylham 18:1–3-däki sözler ýerine ýeter. Ylham kitabyndaky on sekizinji babyň tutuşlygy ýer ýüzüne geljek zatlar barada duýduryşdyr. Emma Nýu-Ýorkuň başyna aýratynlykda näme geljekdigi hakynda maňa berlen ýörite ýagtylyk ýok; diňe şony bilýärim: günleriň birinde ol ýerdäki beýik binalar Hudaýyň güýjüniň öwrüp-dönderiji täsiri bilen ýykylar. Maňa berlen ýagtylyga görä, dünýäde heläkçilik bardyr. Rebden gelen bir söz, Onuň kuwwatly güýjüniň bir degşi — we bu ägirt uly gurluşlar ýykylar. Elhençligini göz önüne-de getirip bilmejek wakalar

bolar.” Review and Herald, July 5, 1906.

Elbetde, Yslam hakynda aýdara zat köp, emma Şebna taryhyň gaýtalanmagyna esaslanýan pygamberlik taryhynyň “görnişini” ret edýänleri, şeýle hem taryhyň gaýtalanmagynyň esasy hakykaty bilen bile bolanlary görkezýär — ýagny bir zadyň başlangyjy onuň ahyryny suratlandyrýar. 1840-njy ýylyň 11-nji awgustynda Yslamyň saklanyp galmagy Ylham kitaby onunjy bapdaky perişdäni aşak getirdi, 9/11-de bolsa Yslamyň goýberilmegi Ylham kitaby on sekizinji bapdaky perişdäni aşak getirdi.

Men şeýle diýdim: Eşidiň, haýyş edýärim, eý Ýakubyň baştutanlary, eý Ysraýyl öýüniň serdarlary; hökmi bilmek size degişli dälmi? Siz ýagşyny ýigrenýärsiňiz, ýamany bolsa söýýärsiňiz; adamlaryň derisini olaryň üstünden sypyryp alýarsyňyz, etini bolsa süňklerinden goparyarsyňyz; halkymyň etini hem iýýärsiňiz, derisini olaryň üstünden soýup alýarsyňyz; süňklerini döwüräsiňiz, olary gazan üçin ýaly döwüp-doğraýarsyňyz, gazanyň içindäki et ýaly. Şonda olar Rebbe zaryn aglarlar, emma Ol olary eşitmez; öz işlerinde ýamanlyk edişleri sebäpli, şol wagtda Ol Öz ýüzüni olardan gizläp. Öz dişleri bilen dişläp: «Parahatlyk» diýip gygyryp, halkymy azaşdyrýan pygamberler hakynda Reb şeýle diýýär: agzyna bir zat goýulmasa, olar oňa garşy uruş taýýarlaýarlar. Şonuň üçin size gije geler, şonda görnüş görmersiňiz; size garaňkylyk çöker, şonda pal açyp bilmersiňiz; pygamberleriň üstünden gün batar, olaryň üstüne gündiz garaňky bolar. Şonda görüjiler utanarlar, palçylar aljyrarlar; hawa, olaryň hemmesi dodaklaryny örterler, çünki Hudaýdan jogap ýokdur. Emma men hakykatdan hem Rebbiň Ruhy bilen güýjüň, hökümiň we gudratyň dolulygyndadyryn, Ýakuba onuň boýun towlanyşygyny, Ysraýyla bolsa onuň günäsini yglan etmek üçin. Muny eşidiň, haýyş edýärim, eý Ýakub öýüniň baştutanlary, eý Ysraýyl öýüniň serdarlary, siz hökümden ýigrenýänler we ähli dogrulygy ýoýýanlar. Olar Siony gan bilen, Iýerusalimi bolsa nähaklyk bilen gurýarlar. Onuň baştutanlary para üçin höküm edýärler, onuň ruhanylary hak üçin öwredýärler, onuň pygamberleri pul üçin pal açýarlar; şonda-da olar Rebbe daýanýarlar we: «Reb aramyzda dälmi? Başymyza hiç bir bela gelmez» diýýärler. Mika 3:1–11.

Ariýele [Iýerusalime] garşy söweşýän ähli milletleriň mähellesi, hatda oňa, onuň berkitmesine garşy söweşýänleriň we ony gysnaýanlaryň hemmesi gijeki görnüşiniň düýşi ýaly bolar. Bu aç adam düýş görüp, ynha, iýýär; emma oýananda onuň içi boş bolýar; ýa-da suwsan adam düýş görüp, ynha, içýär; emma oýananda, ynha, tapdan düşen bolýar, onuň janynyň işdäsi bolýar — Sion dagyna garşy söweşýän ähli milletleriň mähellesi hem şeýle bolar. Saklanyň-da haýran galyň; gygyryň-da perýat ediň: olar serhoşdyrlar, emma şerapdan däl; ysgynsyz ýöreyärler, emma güýçli içgiden däl. Çünki Reb siziň üstüňize çuň ukusyň ruhuny dökdi we gözleriňizi ýumdy; pygamberleri we siziň baştutanlaryňyzy, görüjileri Ol örttdi. Bütün görnüş bolsa siziň üçin möhürlenenden kitabyň sözleri ýaly boldy; ony sowatly birine berip: «Muny okaýyşyňa haýyş edýärim» diýýärler, ol bolsa: «Başaramok, çünki ol möhürlenendir» diýýär. Kitap sowatsyz birine hem berlip: «Muny okaýyşyňa haýyş edýärim» diýilýär, ol bolsa: «Men sowatly däl» diýýär. Şonuň üçin Reb şeýle diýdi: «Bu halk maňa agzy bilen golaýlaşýar, dodaklary bilen maňa hormat edýär, emma ýüregini Menden uzaklaşdyrды, hem-de olaryň Maňa bolan gorkusy ynsanlaryň buýrugy bilen öwredilendir; şonuň üçin, ynha, Men bu halkyň arasynda geň bir işi, hakykatdan-da geň we täsin bir işi etmäge dowam ederin; çünki olaryň akyldarlarynyň paýhasy ýok bolar, olaryň düşüňjeli adamlarynyň düşüňjesi gizlener.

Maslahatlaryny Rebden çuň gizlemäge çalyşýanlara, işleri garaňkylykda bolup: “Bizi kim görýär?” we “Bizi kim bilýär?” diýýänlere waý! Siziň hemme zady tersine öwürmegiňiz küýzäniň palçygy ýaly hasap edilmelimi? Çünki ýasalan zat ony ýasana barada: “Ol meni ýasamadı” diýermi? Ýa-da şekillendirilen zat ony şekillendirene: “Onuň düşüňjesi ýokdy” diýermi?» Işaya 29:7–16.

Yşaýa görä, görýänlik jülgesi “Hökmürowan Reb tarapyndan görýänlik jülgesinde bela günü, basgylanyp ezilme günü, aljyraňňylyk günü, diwarlaryň ýykylmagy we daglara tarap perýat edilmegi”dir. Şonuň üçin Yşaýa Isa ýaly aýy gözýaş dököýär.

Isanyň gözýaşlary Öz başyna geljek jebir-jepalar üçin öňünden dökülmädi. Onuň öňünde Getsemani durýardy; tiz wagtda uly bir garaňkylygyň elhençligi Ony gaplap aljakdy. Şeýle hem gurbanlyk üçin getirilýän haýwanlaryň asyrlaryň dowamynda sürlüp geçirilýän Goýun derwezesi hem görüňärdi. Bu derweze tiz wagtda dünýäniň günäleri üçin ediljek gurbanlyga bu gurbanlyklaryň ählisiniň ýşarat edip gelen beýik Antitipi bolan Onuň öňünde açyljakdy. Ýakyn ýerde bolsa Onuň golaýlap gelýän jebir-jepasynyň sahnasy bolan Golgota bardy. Şeýle-de bolsa, Halasgär ruhy izardap bilen aglap, iňnildäp duran mahaly, bu zalym ölümünü ýatladýan zatlar sebäpli aglamady. Onuň gaýgysy özüni oýlaýan bir gaýgy däl. Öz başyna düşjek jebir-jepanyň pikiri şol asyly, özüni gurban edýän jany gorkuzmady. Isanyň ýüregini deşen zat Iýerusalimiň görnüşidi — Hudaýyň Ogluny ret eden we Onuň söýgüsini äsgermezlik bilen kemsiden, Onuň kuwwatly gudratlary arkaly ynandyrılmakdan ýüz öwren we häzir Onuň janyňy almaga taýynlanan Iýerusalimiň. Ol onuň, Öz Halasgärini ret etmek günäsindäki ýagdaýynyň nähilidigini hem-de ýarasyny diňe Özünden başga hiç kim sagaldyp bilmejek Bolany kabul eden bolsady, nähili bolup biljekdigini gördi. Ol ony halas etmäge gelipdi; Onda nädip ondan ýüz öwrüp bilerdi?

Ysraýyl saýlanan halkdy; Hudaý olaryň ybadathanasyny Öz mesgeni edipdi; ol «ýerleşşi bilen gözəl, bütin ýeriň şatlygy»dy. Zebur 48:2. Mesihniň goragly hossarlygynyň we atanyň ýeke-täk perzendine edýän söýgüsi deýin näzik mähriniň mün ýyldan hem gowrak taryhy şol ýerde durdy. Şol ybadathanada pygamberler özläriniň çynlakaý duýduryşlaryny aýdypdylar. Şol ýerde ýanýan buhurdanlar bulgalanyp, ybadat edýänleriň doga-dilegleri bilen garyşan hoşboý ys Hudaýa galypdy. Şol ýerde Mesihniň ganyny alamatlandyran mallaryň gany akypdy. Şol ýerde Reb merhemet kürsüsiniň üstünde Öz şöhratyny aýan edipdi. Şol ýerde ruhanylar gulluk edipdiler, alamatyň we döp-dessuryň dabarasyny asyrlar boýy dowam edipdi. Emma bularyň hemmesi soňlanmalydy.

Isa elini ýokary galdyrdy — ol el näsaglary we ejir çekýänleri näçe gezek ak pata bilen mübäreklemişdi — we ony heläkçilige höküm edilen şähre tarap silkende, gaýgy-gamdan bölünen sözler bilen şeýle diýip seslendi: «Sen-de, iň bolmanda şu seniň gününde, seniň parahatçylygyň bilen bagly zatlary bilenäýen bolsaň! —» Bu ýerde Halasgär säginip galdy we Iýerusalim Hudaýyň oňa bermek isleýän kömegini — Onuň söýgüli Oglunyň peşgesini — kabul eden bolanlygynda onuň ýagdaýynyň nähili bolup biljekdigini aýdylan goýdy. Eger Iýerusalim bilmegi onuň artykmaçlygy bolan zady bilen we Asmanyň oňa iberen nuruna gulak asan bolsady, onda ol abatçylygyň buýsanjy içinde, patyşalyklaryň şa zenany bolup, Hudaý tarapyndan berlen gudratynyň güýjünde azat halda öňe çykar edi. Onuň derwezelerinde

ýaragly esgerler durmazdy, diwarlarynyň üstünde Rim baýdaklary pasyrdamazdy. Eger Ýerusalim öz Halasgärini kabul eden bolsady, ony bereketlendirip biljek şöhratly ykbal Hudaý Oglunyň önünde janlandy. Ol, Onuň arkaly, onuň agyr keselinden saplanyp, gulçulykdan azat edilip, ýeriň kuwwatly paýtagty hökmünde berkidilip bilinjekdigini gördi. Onuň diwarlaryndan parahatçylyk kepderisi ähli milletlere tarap uçup giderdi. Ol dünýäniň şöhrat täji bolardy.

“Emma halasgär Ýerusalimiň nähili bolup biljekdiginiň ýagty keşbi Halasgäriň nazaryndan solýar. Ol onuň häzir Rim boýuntyrygy astynda nämedigine, Hudaýyň gaharyny çekip, Onuň jogap gaýtaryjy hökümüne höküm edilendigine düşünyär. Ol Öz agysynyň üzlen sapagyny täzeden alýar: ‘Emma indi bular seniň gözüňden ýaşyryldy. Çünki seniň üstüne günler geler, duşmanlaryň seniň daşyňa garym gazyp, seni töwerekleýin gabap alarlar hem-de seni her tarapdan gabawda saklarlar, seni hem içindäki çagalaryňy ýer bilen deňleşdirerler; sende daşyň üstünde daş goýmazlar; sebäbi sen özüňe gelen zyýarat wagtyny tanamadyň.’

Mesih Ýerusalimi öz çagalary bilen bilelikde halas etmäge geldi; emma fariseýçe buýsanç, ikiýüzlülük, görüplük we ýaman niýet Onuň maksadyny amala aşyrmagyna päsgel berdi. Isa höküm edilen şol şäheriň başyna injek elhenç jezany bilýärdi. Ol Ýerusalimi goşunlaryň gabawyna alandygyny, gabaw astynda galan ýaşajylaryň açlykdan we ölümden heläk bolýandygyny, eneleriň öz çagalarynyň jesetleri bilen iýmitlenýändigini, ene-atalar bilen çagalaryň biri-birinden soňky döwüm çöregi talap alýandygyny, açlygyň kemiriji jebirleri sebäpli tebigy mähriň yok bolup barýandygyny görýärdi. Ol ýewreýleriň, Onuň getiren gutulyşyny ret etmekde aýan bolan tekepbiriliginiň, çozup gelen goşunlara-da boýun egmekden ýüz öwürmegine alyp barjakdygyny görýärdi. Ol Özüniň yokary galdyryljak Kalwariýasyny, tokaý agaçlary deýin dykyz hatar-hatar haçlar bilen doly halda görýärdi. Ol betbagt ýaşajylaryň gynamalarda we haça çüýlenmek arkaly ejir çekýändigini, ajaýyp köşkleriň ýumrulandygyny, ybadathananyň harabalyga öwrülendigini, onuň ägirt diwarlarynyň bolsa biri-biriniň üstünde bir daş hem galman ýykylandygyny, şäheriň bolsa ekin meýdany ýaly sürlüp çykarylandygyny görýärdi. Şol elhenç sahnany önünden görüp, Halasgär agyry içinde göz yaş dökmäge doly esaslydy.

“Ýerusalim Onuň aladasynyň perzendi bolupdy, ýoldan çykan oglunyň üstünde näzik bir atanyň hasrat çekşi ýaly, Isa-da söýgüli şäheriň üstünde aglady. Seni nädip taşlaýyn? Seni heläge tabsyrylan halda nädip göreýin? Seniň günäniň kasesini doldurmagyň üçin seni goýbermelimi? Bir jan şeýle gymmatlydyr welin, onuň bilen deňeşdirilende dünýäler ähmiýetsizlige gark bolýar; emma bu ýerde tutuş bir milletiň ýitirilmegi önde durdy. Günbatar ufkuna egilip barýan çalt gün asmanda gözden ýiten pursady, Ýerusalimiň merhemet günü tamamlanardy. Ýöriş Zeýtun dagynyň gerşinde säginip duran mahaly, Ýerusalimiň toba etmegi üçin heniz gijä galynmandy. Merhemet perişdesi şol wagt adalatyň we tiz ýetip gelýän hökümün ornuny bermek üçin altyn tagtdan aşak inmäge ganatlaryny epleýärdi. Emma Mesihniň söýgüden doly beýik ýüregi, Onuň merhemetlerini äsgermezlik eden, duýduryşlaryny kemsiden we ýakynda ellerini Onuň ganyna bulajak Ýerusalim üçin heniz-de ýalbaryş edýärdi. Eger Ýerusalim diňe toba etse, heniz gijä galynmandy. Gün ýaşýan mahaly onuň soňky şöhleleri ybadathana, minara we çür başlarynda eglenip durka, haýsydyr bir ýagşy perişde ony Halasgäriň söýgüsine getirip, onuň heläkçiliginiň önüni almazmydy? Pygamberleri daş bilen uran, Hudaýyň Ogluny ret eden, toba etmezligi bilen özüni gulçulygyň zynjyrlaryna baglaýan

owadan, emma mukaddes däl şäheriň merhemet günü tas tamam bolupdy!” Desire of Ages, 576–578.

Işayanyň ýigrimi ikinji babynda Ýerusalime garşy alnyp barylýan söweş beýan edilişi ýaly, hüjüm edýänler “derwezäniň agzynda söweş tertibine geçdiler.” Elam bilen Kir derwezäniň agzynda ýaraglaryny taýýar edip durdular, soňra bolsa Ýerusalimiň örtügi açdylar. Işayada derwezäniň agzyndaky duşmanlar tarapyndan açylýan “örtük” Müsüriň kölegesidir.

Rebelli ogullara waý bolsun, diýýär Reb, olar geňeş alýarlar, emma Menden däl; olar özlärini örtýärler, emma Meniň Ruhum bilen däl, şeýlelikde günä üstüne günä goşýarlar: Olar Meniň agzymdan soraman, Müsüre inmek üçin ýola düşýärler; faraonyň güýji bilen özlärini berkitmek we Müsüriň kölegesine bil baglamak üçin! Işaya 30:1, 2.

Ýerusalimiň duşmanlary tarapyndan Şebna bilen wekilçilik edilýänleriň Müsüre bil baglandyklary, Müsüriň olary gorajakdygyny oýlandyklary ykrar edilýär; emma Hilkiýanyň ogly Eliakim bilen wekilçilik edilýänler “Müsüriň kölegesine” däl-de, Hudaýyň Ruhunyň örtügi bilen örtülendirler we “Beýik Biribaryň kölegesine” bil baglaýarlar.

Beýik Biribaryň gizlin mekanynda ýaşayan Gudratygüýçlüniň kölegesiniň astynda bolar. Men Reb hakynda diýerin: Ol meniň penam hem galamdyr; meniň Hudaýymdyr; men Oňa bil baglaryn. Zebur 91:1, 2.

Ýekşenbe kanuny baradaky krizisde, Hilkiýanyň ogly Eliakim bilen şekillendirilen paýhasly gyzlar Beýigiň kölegesine daýanýarlar, Şebna bilen şekillendirilen akylsyz gyzlar bolsa Müsüriň kölegesine daýanýarlar. “Açyldy” diýip terjime edilen söz ýalaňaçlap, ýesirlige alyp gitmek manysyny berýär. Derwezäniň agzyndaky duşmanlar Ýerusalimiň goragynyň aýrylandygyny görýärler, şondan soň Şebna we onuň ýaranlary özlärini halas etmäge synanyşyp başlaýarlar; çünki olar “Dawudyň şäheriniň jaýryklaryny” görýärler we duşmanyň girmegine ýol berjek köp jaýryklaryň bardygyny görýärler. On gyz baradaky tymsalda şekillendirilişi ýaly, howsala düşen akylsyzlar gorag gözläp başlaýarlar, emma olaryň hiç hili goragy ýok.

Şebna özüni halas etmek üçin “orman ýaraglaryna” göz dikipdir, emma gaty giç bolupdyr. Ol Ýerusalimdäki öýleri sanaýar we diwary berk etmek üçin olary ýykyp başlaýar, emma gaty giç bolupdyr. Olar aşaky howdanyň suwuny bir ýere jemleýärler we köne howdanyň suwy bilen baglanyşmaga çalyşýarlar, emma gaty giç bolupdyr. Suyuň Mukaddes Ruhuň esasy nyşany bolmagy, olaryň umytsyzlyk bilen ýag gözleýändiglerini görkezýär, emma gaty giç bolupdyr. Ähli eden tagallalarynda olar howdanlaryň Ýaradanyny, şol “howdanlary” hakykatyň ençeme wagt ozal bina edilendigini unutdylar. Olar gadym döwürlerde habary bereniň Asyrlar Gaýasydygyny unutdylar. Olar William Milleriň işi arkaly berkidilen binýatlar bilen şekillendirilen köne ýollarda ýöremegi saýlamadylar.

Duşman doganlarymyzyň we uýalarymyzyň aňlaryny şu soňky günlerde durup biljek bir halky taýýarlamak işinden sowmaga çalyşýar. Onuň sofistik pikirleri aňlary şu pursadyň howplaryndan we borçlaryndan daşlaşdyrmak üçin niýetlenendir. Olar Mesihniň Öz halky üçin Ýohanna bermäge asmandan getiren nuruny hiç zatça hasaplaýarlar. Olar edil önümüzde duran wakalaryň aýratyn üns berilmäge ýeterlik derejede möhüm dældigini öwredýärler. Olar

asmandan gelip çykan hakykaty güýjünden düşürýärler we Hudaýyň halkyny olaryň öňki tejribesinden mahrum edip, onuň deregine ýalan ylym berýärler.

“«Reb şeýle diýýär: Ýollarda duruň, syn ediň, gadymy ýollary sorap tapyň, haýsysynyň ýagşy ýoldugyny anyklaň-da, şol ýoldan ýöräň».” Ýeremiýa 6:16.

Hiç kimse imanymyzın temellerini söküp atmaya kalkışmasın—çalışmamızın başlangıcında, sözün dua eşliğindeki incelenişi ve vahiy aracılığıyla atılmış olan temelleri. Son elli yıldır biz bu temeller üzerine inşa etmekteyiz. İnsanlar yeni bir yol bulduklarını ve atılmış olandan daha sağlam bir temel atabileceklerini sanabilirler. Fakat bu büyük bir aldanıştır. Çünkü atılmış olandan başka hiç kimse başka bir temel atamaz.

Geçmişte köp kişi taze bir imany gurmaga, taze yörelgeleri berkarar etmäge girişdi. Emma olaryň guran binasy näçe wagtlap durnukly durdy? Ol tiz wagtda ýykyldy, çünki ol Gaýanyň üstünde esaslandyrylmady.

“İlkinji şägirtler adamlaryň sözlerine ýüzbe-ýüz bolmaly dældilermi? Olar ýalan nazaryýetleri diňlemeli bolmadykmy, we soňra, ähli zerur zady ýerine ýetirip, berk durup şeýle diýmelidälermi: ‘Hiç kim goýlan binýatdan başga binýat goýup bilmez’? 1 Korinfililer 3:11.

“Şeýlelik bilen, biz öz ynamymyzyň başlangyjyny ahyra çenli berk saklamalydyrys. Gudratly sözler Hudaý tarapyndan we Mesih tarapyndan bu halka iberildi; olar bu halky dünýäden, nokatba-nokat, häzirki hakykatyň aýdyň ýagtysyna çykardy. Dodaklaryna mukaddes ot degen Hudaýyň hyzmatkärleri bu habary yglan etdiler. Ylahy söz yglan edilen hakykatyň hakykydygyna öz möhürini basdy.” Testimonies, 8-nji tom, 296, 297.

Bularyň hemmesiniň bolup geçýän şol “güni” — Işaýanyň “Rebbiň, Hökmürowan Goşunlaryň Hudaýynyň aglamaga, matama, saçy syrmaga we jül geýmäge çagyran” gün diýip kesgitleýän Mukaddes Kitapdaky “gündür.”

Reb Musa şeýle diýip aýtdy: «Mundan başga-da, şu ýedinji aýyň onunjy güni geçiş günüdür; ol siziň üçin mukaddes ýygnaç bolsun; siz janyňyzy peseldiň we Rebbe ot arkaly hödür getiriň. Şol gününň özünde hiç bir iş etmersiňiz, çünki ol siziň Hudaýyňyz Rebbiň huzurynda siziň üçin geçiş edilýän gündür. Çünki şol gününň özünde janyňy peseltmedik her bir jan öz halkynyň arasyndan ýok ediler. Şeýle hem şol gününň özünde haýsydyr bir iş eden her bir jany Men onuň halkynyň arasyndan ýok ederin. Hiç hili iş etmersiňiz; bu ähli ýaşajak ýerleriňizde nesilleriňiz boýunça ebedilik kanun bolsun. Ol siziň üçin dynç alyş Sabatydyr, siz janyňyzy peseldiň; aýyň dokuzunjy gününüň agşamyndan agşama çenli Sabatyňyzy berjaý ediň». Lewiler 23:26–32.

Şebna hem-de Hilkiýanyň ogly Eliakim arkaly şekillendirilen gün, 1844-nji ýyldan başlap Mikaýyl ýerinden galýança dowam edýän antitipik Ýaraşyk Günüdir. Şol wagt aralygynda Adventizm öz janlaryny “ezmäge” çagyryldy, ýa-da Işaýanyň beýan edişi ýaly, “agy etmäge, matam tutmaga, kellesini syrmaga we köýnek geýmäge” çagyryldy.

“1844-nji ýylda beýik Baş Ruhanymyz derňew höküm işine başlamak üçin asmandaky mukaddes ýeriň İn Mukaddes bölegine girdi. Dogruçyl ölenleriň işleri Hudaýyň önünde gözden geçirilip gelýär. Şol iş tamamlananda, ýaşayanlar hakynda höküm çykarylar. Bu

dabaraly pursatlar nähili gymmatly, nähili wajypdyr! Her birimiziň işi asman kazyýetinde garalýar. Her birimiz tenimizde edilen amallara görä aýratynlykda höküm edileris. Nusgalyk gullukda, ýer ýüzündäki mukaddes ýeriň İn Mukaddes böleginde baş ruhany tarapyndan päkleniş işi ýerine ýetirilende, halkdan Hudaýyň önünde öz janlaryny peseltmek we günälerini boýun almak talap edilýärdi, şeýdip olar üçin keparet edilsin we günäleri öçürilip aýrylsyn diýip. Onda bu nusga däl-de hakykat bolan päkleniş gününde, ýagny ýokardaky mukaddes ýerde Mesih Öz halkynyň hatyrasyna şefagat edip durka we her bir iş boýunça in soňky, üýtgedip bolmajak çözgüt çykaryljak mahalynda, bizden mundan az zat talap edilermi?”

“Bu gorkunç we dabaraly şu döwürde biziň ýagdaýymyz nähilidir? Wah, ybadathanada nähili buýsanç agdyklyk edýär, nähili ikiýüzlülük, nähili aldaw, egin-eşige bolan nähili söýgi, bihudalyk we göwün açmaga bolan meýil, nähili agalyk etmäge isleg! Bu günäleriň ählisi aňy tutuklandyrdy, şeýlelikde ebedi zatlar saýgarylman galdy. Biz bu dünýä taryhynda nirededurandygymyzy bilmek üçin Mukaddes Ýazgylary barlamaly dälmidiris? Şu wagtda biziň üçin amala aşyrylýan iş we bu ýarasyk işi dowam edýän mahaly biziň günäkärler hökmünde eýelemeli ornymyz babatda düşüňjeli bolmaly dälmidiris? Eger-de janymyzyň gutulyşyna az-kem hormatymyz bar bolsa, biz aýgytly özgeriş etmeli. Biz Rebbi çyn ýürekden toba bilen gözlemeli; günälerimiziň ýok edilmegi üçin, biz çuňňur ýürek gyananjy bilen olary boýun almalydyrys.” Selected Messages, book 1, 124, 125.

Şol günde Hökmürowan Reb, goşunlaryň Hudaýy, aglamaga, matam tutmaga, saç ýolmaga we palas guşanmaga çagyrdy. Emma ine, şatlyk we şadyýanlyk, öküz soýmak, goňny öldürmek, et iýmek we şerap içmek bardy: «Geliň, iýeliň-içeliň; çünki ertir öleriňis». Işaya 22:12, 13.

Reb Şebnany öz janyny jebir-jepa çekmäge çagyrdy, emma ol iýip-içmegi we şatlyk-toýy dowam etdirmegi saýlady. Reb onuň “gulagyna” Şebnanyň günäsinin “päklenmejekdigini” “aýan etdi”. “Päklenmek” diýip terjime edilen söz Lewiler kitabynda “günäleriň örtülmeği” manysynda ulanylýan sözdür. Laodikiýaly Adwentizmiň bu günäsi üçin günäleriň örtülmeği bolmaz. Indi Işaya Şebnanyň (Laodikiýaly Adwentistleriň) Hilkiýanyň ogly Eliakim bilen (Filadelfiýaly Adwentistleriň) arasyndaky gatnaşygy beýan etmäge başlaýar.

Şebna, Yahuda ýaly, “hazynaçy”dyr. Nehemiýanyň günlerinde bolsa Tobýa, sadakalaryň saklanmaly bolan bir otagynda (hazynada), ýagny Hudaýyň mukaddes ýerinde ýaşaýardy. Nehemiýa ybadathanany arassalanda, Tobýany we onuň ähli zatlaryny daşary çykaryp taşlady. Şebna hem şeýle taşlanyp çykarylmaladyr. Bularyň ikisi-de Ýekşenbe kanuny wagtynda Laodikeýa Adwentizminiň agyzdan tüýkürilip çykarylmagynyň nusgasydyr.

Ammonlylaryň we Moablylaryň Ysraýyla garşy eden zalymlygy we dönükligi sebäpli, Hudaý Musanyň üsti bilen olaryň Öz halkynyň ýygnaýyndan ebedilik çykarylyp goýulmalydygyny yglan edipdi. Seret: Kanun taglymaty 23:3–6. Bu söze garşy çykyp, baş ruhany Hudaýyň öýüniň otagynda saklanyp goýlan sadakalary çykaryp taşlap, gadagan edilen bir halkyň bu wekili üçin ýer açypdy. Hudaýa görkezilip bilinjek has uly ýigrenç bolup bilmezdi; çünki Hudaýyň we Onuň hakykatynyň bu duşmanyna şeýle bir artykmaçlygyň berilmegi Hut Oňa garşy edilen in uly hormatsyzlykdy.

“Parsdan gaýdyp gelenden soň, Nehemiýa bu ýüzsüz mukaddeslige dil ýetirilendigini bildi we çözup gireni kowup çykarmak üçin dessine çäre gördi. «Bu maňa juda agyr degdi» diýip, ol ygylan edýär; «şonuň üçin Tobýanyň öý goşlarynyň ählisini otagdan daşary çykardym. Soňra buýruk berdim, olar otaglary arassaladylar; men hem Hudaýyň öýüniň gap-gaçlaryny, nahar sadakasyny we hoşboý ladany ýene-de şol ýere getirdim.»

Ybadathana diňe bir haramlanman, eýsem sadakalar hem nädogry ulanylypdy. Bu bolsa halkyň sahatlylygyny gowşatmaga meýil etdiripdi. Olar öz yhlasyny we joşgunyny ýitiripdiler, onluklaryny bermäge-de höwessiz bolupdylar. Rebbiň öýüniň hazynalary oňat üpjün edilmeýärdi; ybadathana hyzmatynda zähmet çekýän aýdymçylaryň we beýlekileriň köpüsi ýeterlik goldaw almaýandyklary sebäpli, başga ýerde zähmet çekmek üçin Hudaýyň işini taşlap gidipdiler.» Prophets and Kings, 670.

Şebna, Iuda we Tobiýa ahyrzamanda ýaşajak Laodikeýaly Adventistleriň hemmesini alamatlandyrýar.

Hökmürowan Reb Hudaý şeýle diýýär: Bar, öýüň baştutanynyň üstünden gözegçilik edýän bu hazynaçy Şebnanyň ýanyna git-de, oňa şeýle diý: Bu ýerde nämäň bar? Bu ýerde kimiň bar, sen bu ýerde özüň üçin gubur gazyp, ýokarda özüne gubur oýan adam ýaly, özüň üçin gaýanyň içinde mesgen ýasan bolýarsyň? Ine, Reb seni güýçli sürgün bilen alyp gider we hakykatdanam örtär. Ol seni şübhesiz zor bilen towlap, top ýaly giň bir ýurda zyňar; şol ýerde ölersiň, we şöhratyňyň arabalary şol ýerde hojaýynyň öýüne utanç bolar. Men seni wezipesiňden kowaryn, ol hem seni derejäňden aşak salar. Işaya 22:15–19.

Demirgazygyň patyşasy Iýerusalime golaýlap barýarka, ýatlap geçmek gerek: bu golaýlaşma Iýerusalimiň ýaşajylarynyň gelyändigini bilýän, tapgyrlyýyn bir golaýlaşmady. Bu ýagdaý Işaya pygamberiň ýigriminji babynda assiriýaly serkerde Tartan Müsürdäki Aşdody basyp alan wakasynda görkezilýär. Olar näniň gelyändigini bilýärdiler, emma Şebna wagtyny özüne ajaýyp bir mazar taýýarlamak bilen geçirdi. Arheologlar Şebnanyň mazaryny tapdylar hem-de mazaryň girelgesindäki ýazgyny aýryp aldylar; ol häzir Britan muzeýinde saklanýar. Has-da geň tarapy, Şebna wezipesinden aýrylandan soň, onuň ýolbaşçylyk ornuny Hilkiýanyň ogly Eliakim eýelände, Hilkiýanyň ogly Eliakime resmi resminamalarda öz adyny tassyklamak üçin ulanyp biljek patyşalyk möhri berildi. Şol möhür hem arheologlar tarapyndan tapyldy we Angliýadaky şol bir muzeýde ýerleşýär. Şebna muzeýde onuň mazary — ölüm nyşany bilen görkezilýän bolsa, Hilkiýanyň ogly Eliakim hem muzeýde ýaşayşyň möhüriniň nyşany bilen görkezilýär.

Şebnanyň demirgazygyň patyşasy baradaky duýduryş habaryny ret edendigi üçin, ol Rebbiň agzyndan çykarylyp taşlandy, we Ylham kitabyndaky Laodikeýa berlen duýduryşda “çykarylyp taşlandy” diýip terjime edilen söz aslynda güýçli guşup çykarmagy aňladýar. Nehemýanyň günlerinde ol Tobiýany we onuň ähli zatlaryny daşaryk çykardy, Şebna bilen bolsa, ol uzak ýurda top ýaly zorluk bilen zyňylyp taşlandy. Şebna — 1989-njy ýylda möhri açylan pygamberlik habaryny ret edýän we mazara — haýwanyň nyşanyna taýýarlanýan Laodikeýaly Adventistlerdir; Hilkiýanyň ogly Eliakim bolsa, Hudaýyň möhürini kabul edýän Filadelfiýaly Adventizmdir.

Şol günde şeýle bolar: Men Öz hyzmatkärim Hilkiýanyň ogly Elyakimi çagyraryn. Men ony seniň geýimiň bilen geýindirerin, seniň guşagyň bilen kuwwatlandyrarın, we seniň

häkimiýetiňi onuň eline tabşyrarın; ol Iýerusalimiň ýaşajylaryna hem-de Ýehuda öýüne ata bolar. Işaya 22:20, 21.

Ýekşenbe kanuny kabul edilende, Adventizmdäki bugdaý bilen haşal ot biri-birinden aýrylýar, we ýeňiji ybadathananyň ýolbaşçylygy Hilkiýanyň ogly Elýakime berilýär; şonda Reb öz ybadathanasyny baýdak hökmünde ýokary galdyrýar, sebäbi üçünji perişdäniň habary güýçlenip beýik nida öwrülýär. Men, belki-de, diňe Elýakim diýmegim mümkin bolanda, “Hilkiýanyň ogly” diýen jümläni goşmak bilen aşa gaýtalapdyryn. Emma ata bilen onuň ogly bilelikde soňky ýedi belanyň önüsyndaky Ylýas habarynyň nyşanydyr. Ylýasyň habary ilkinji (ata) we soňky (ogly) aňlatmak üçin atalar bilen çagalaryň nyşanlylygyny ulanýar. Bu pygamberlik gatnaşygy ýigrimi ikinji bapdaky soňky tapmaçalara goşant goşýar. Hilkiýanyň ogly Elýakime berlen wada şudur: Reb Dawudyň öýüniň açaryny onuň egnine goýar.

“Dawudyň öýi” Isanyň pitneçi ýewreýler bilen eden soňky söhbetdeşliginde agzan ata bilen ogul habarydyr. Şeýle hem, Ol Ylham kitabyny şol ýerde jemleýär. Dawudyň öýünde bir açar bardy; eger 1844-nji ýylyň 22-nji oktýabrynda başga hiç zat ulanylmasa-da, sebäbi Mukaddes Ýazgylarda bu açara salgylanýan ýeke-täk ýer Filadelfiýa ýygnagyna berlen habardadyr.

Dawudyň öýüniň açaryny onuň egnine goýarın; ol açar, hiç kim ýapyp bilmez; ol ýapar, hiç kim açyp bilmez. Işaya 22:22.

Filadelfiýadaky ýygnagyň perişdesine ýaz: Mukaddes bolan, hakykat bolan, Dawudyň açaryna eýe bolan, açanda hiç kimiň ýapyp bilmeýän, ýapanda bolsa hiç kimiň açyp bilmeýän Zat şeýle diýýär: Seniň işleriňi bilýärim. Ine, men seniň önünde açyk gapy goýdum, ony hiç kim ýapyp bilmez; çünki seniň güýjüň az bolsa-da, Meniň sözümi sakladyň we Meniň adymy inkär etmediň. Ine, men özüni ýewreý diýýän, ýöne ýewreý bolman, ýalan sözleýän şeýtanyň sinagogasyndakylary seniň aýaklaryňyň önüne gelip sežde etmäge we Meniň seni söýendigimi bilmäge mejbur ederin. Sen Meniň sabyr baradaky sözümi saklanyň üçin, ýer ýüzünde ýaşayanlary synamak maksady bilen бүтін дүнýäniň üstüne geljek synag sagadyndan Men hem seni gorarın. Ine, Men tiz gelýärim; täjini hiç kim almasyn diýip, özüňde bar bolan zady berk tut. Ýeňiji bolany Men Öz Hudaýymyň ybadathanasynda sütün ederin, ol indi ol ýerden asla çykma; onuň üstüne Men Öz Hudaýymyň adyny, Öz Hudaýymdan gökden inýän täze Iýerusalim diýilýän Öz Hudaýymyň şäheriniň adyny we Öz täze adymy ýazarın. Gulagy bolan, Ruhň ýygnaklara näme diýýändigini eşitsin. Ylham 3:7–12.

Eliakim 1844-nji ýylyň 22-nji oktýabrynda İn Mukaddes Ýeri açýan Miller hereketi döwründäki Filadelfiýaly adamy aňladýar. Men şol döwürleýin gapyny açanyň Baş Ruhanymyz Mesih bolandygyny bilýärim, ýöne Mesih açary Hilkiýanyň ogly Eliakimiň egniňe goýdy we: “ol açar” diýip aýdýar. Biz bu makalanyň başynda görkezendigim nokada gelip ýetdik.

Işaya pygamber kitabyny “ýük” sözüne on sekiz gezek duş gelýäris, ýöne şolaryň ýedisi egin üstünde görtilýän bir zady aňladýar, on biri bolsa heläkçilik baradaky pygamberlik habaryny aňladýar. Şol on sekiz gezen birinde heläkçilik baradaky pygamberligi aňladýan söz şol bir wagtyň özüne egin üstünde görtilýän ýüki hem aňlatmak üçin ulanylýar.

Görüş jülgesiniň hekaýasy, Iýerusalimde ybadat edýänleriň iki toparyny emele getirýän heläkçilik habary hakyndadyr. Kazylygyň açylyşyny kesgitläň pygamberlik habary Ata Miller tarapyndan yglan edildi; ol birinji perişdäniň habarydyr we 1844-nji ýylyň 22-nji oktýabrynda mukaddes ýeriň gapysy ýapylansoň hem-de Iň Mukaddes Ýer açylansoň tamamlandy. Uilýam Milleriň egnine goýlan we onuň dünýä ýetirmek üçin tabşyrylan “ýüki” birinji perişdäniň habarydy; ol 1844-nji ýylyň 22-nji oktýabrynda üçünji perişdäniň habarynyň gelmegi bilen tamamlanan heläkçilik pygamberligidir.

«Dawudyň öýüniň açaryny onuň eginine goýaryn», we şeýle diýilýär: «Şol günde», «berk ýerde pugta berkidilen çüý aýrylar, çapylýar we ýykylar; onuň üstündäki ýük hem kesilip aýrylar.»

Bu ýerde “ýük” diýip terjime edilen söz heläkçilik baradaky pygamberligi aňladýan sözdür, emma bu heläkçilik baradaky pygamberlik Işayanyň egniňde görterilýän zady aňlatmak üçin ulanylýan ýewreý sözi däl. Heläkçilik baradaky pygamberlik üçin ulanylýan söz hökmünde munuň manysy şudur: Hilkiýanyň ogly Elýakimiň egniňe Dawudyň açary goýlar, we onuň egniňde bolan ýük hem heläkçilik baradaky pygamberlikdir. Bu örän çuňňur söz oýnundyr!

Uayt aýal dogan Mukaddes Kitaba degişli bir açar barada şeýle diýýär.

“Hudaýyň Sözi bilen baglanyşykly gymmatly sandygy açýan bir açar bar; ol biziň kanagatymyz we şatlygymyz üçindir. Men her bir ýagtylyk şöhesi üçin minnetdar duýýaryn. Geljekde häzir bize örän syrly bolup görünýän başdan geçirmeler düşündiriler. Käbir başdan geçirmelere bolsa, bu ölümlilik ölmezligi geýýänçä, hiç wagt doly düşüniş bilmezligimiz mümkin.” Manuscript Releases, 17-nji tom, 261.

Miller öz düşüşi baradaky giriş sözlerinde muny aýdýar.

“Men Hudaýyň görünmeýän eli arkaly maňa uzynlygy takmynan on dýuým, ini we beýikligi alty dýuým bolan, gara agajyndan ýasalyp, merjenler bilen çeper nagyşlanyp bezelen täsin bir sandyjak iberendigini düşümde gördüm. Şol sandyjaga bir açar berkidilipdir. Men derrew açary alyp, sandyjagy açdym; şonda bolsa, haýran galyp we geňirgenip gördüm welin, onuň içi dürli görnüşli we dürli ululykly şaý-sepler, almazlar, gymmat bahaly daşlar, her hili ölçegdäki we gymmatlykdaky altyn-kümüş teňneler bilen doludy; olar sandyjagyň içindäki öz ýerlerinde örän owadan tertipde ýerleşdirilipdir; şeýle tertipde ýerleşdirilen bu zatlar diňe gün bilen deňeşdirip boljak bir ýagtylygy we şöhraty şöhlendirýärdi.” Early Writings, 81.

Ýakup Uaýtyň düşüş baradaky aşak belliklerinde ol açar hakda şuny aýdýar.

“‘dakylan açar’ onuň pygamberlik Sözüni düşündiriş usulydy — Mukaddes Ýazgyny Mukaddes Ýazgy bilen deňeşdirip — Injiliň özi öz düşündirijisi. Dogan Miller şu açar bilen ‘sandygyn’, ýagny dünýä üçin geljek baradaky beýik hakykaty açdy.” James White.

Jeýms Uaýt bu düşüş barada teswir edip, şol etmek bilen bir giriş ýazdy. Milleriň düşüşüni görüp, ony 1847-nji ýylda neşir edendigini — Beýik Göwnüçökgünlikden azyndan iki ýyl soň, ozal bitewi bolan Millerçi Adwentistleriň dargadylan mahalynda — aýratyn möhüm zat hökmünde ykrar etmek gerekdir. Miller hereketden aýrylypdy, we “daş-töwerege dargadylan” “kiçi süri” henizem şol göwnüçökgünlikden ejir çekýärdi. Milleriň düşüşi şol ýagdaýa degişli bolup gürlledi, Jeýms Uaýt

bolsa oňa teswir etdi we Ellen Uaýt oňa düýbünden oňyn görnüşde salgylany. Jeýms Uaýt onuň düýşüne giriş ýazdy, düýşüniň özüni goşdy, soňra bolsa birnäçe aşakdaky bellikleri goşdy. Maglumata elýeterlilik gerek bolanlar üçin onuň giriş sözi, düýşi we aşakdaky bellikleri şu makalanyň ahyrynda ýerleşdiriler.

Işaýa ýigrimi iki Adventizmiň başlangyjynyň we soňunyň bir mysalydyr. Iki taryhda-da 1844-nji ýylyň 22-nji oktýabrynda bolup geçen, soňra bolsa ýekşenbe kanuny wagtynda ýene-de boljak bir bölünişik bardy we bolar. Iki ýagdaýdaky, ýagny başlangyçdaky hem-de ahyrdaky bu bölünişik, on gyzyň timsalynyň ýerine ýetmesidir. Uaýt uýamyz akylsyz gyzlaryň Laodikeýalylardygyny bize habar berýär. Şebna Adventizmiň başlangyjynda-da, soňunda-da Laodikeýaly Adventistleri aňladýar. Hilkiýanyň ogly Eliakim bolsa Filadelfiýaly Adventistleri aňladýar.

Emma Hilkiýa hem Adventizmiň atasy hökmünde şekillendirilýär, çünki “ol Iýerusalimiň ýaşajylaryna we Ýahuda öýüne ata bolar.” William Miller hormat bilen “Ata Miller” diýlip atlandyrylýardy. Milleriň eginine “Dawudyň açary” goýuldy; bu bolsa onuň Mukaddes Ýazgylary “setir üstüne setir” usuly bilen öwreniş usulyny aňladýar.

Tabyt bolup hyzmat eden zat Mukaddes Kitap bolansoň, ol birinji perişdäniň hakykatlaryny açmak üçin ulanan pygamberlik düşündirişiniň düzgünlerini aňladýan “Dawudyň açaryny” ulandy. Şol düzgünler (“Dawudyň açary”) hem-de Dawudyň açary arkaly düşünilen onuň heläkçilik pygamberligi (“ýük”) mukaddes ýerde “berk ýerde kakylan myh ýaly” asylp goýuldy. “Myh” 1844-nji ýylyň 22-nji oktýabry senesidi. “Myh” sözi iňne, myh ýa-da paýa diýen manyny berýär, ýagny ýol belgini aňladýar. Şol myha asylan “ýük”, ýa-da heläkçilik pygamberligi, birinji perişdäniň habarydy, we şol habar 1844-nji ýylyň 22-nji oktýabrynda öz soňuna ýetdi; çünki heläkçilik pygamberligi ýerine ýetipdi we aýryldy, kesilip aýryldy hem-de ýykyldy. Ol aýryldy, sebäbi heläkçilik baradaky pygamberlik habary indi geçen zaman bolupdy, şondan soň bolsa şol myh başga bir heläkçilik ýüküniň onuň üstüne asyljak Ýokary Mukaddes Ýere geçirilmelidi.

Dawudyň açary” hökmünde şekillendirilen pygamberçilik düzgünleri arkaly düşünilen Milleriň heläkçilik baradaky pygamberligi, kakasynyň öýüniň ähli şöhratyny saklajak mukaddes ýerde bir dyrnak kakardy. Bu aýatda “şöhrat” sözi agram manysyny berýär. Öýüň agramyny saklaýan zat öýüň düýbidir. Milleriň düýpli işi “nesil we önüm” arkaly görkezilen üçünji perişdäniň habarynyň ähli goşmaça nurunyň agramyny saklaýar. Ol ybadathananyň ähli dürli gap-gaçlarynyň agramyny hem saklaýar. Şeýle hem, şöhratly tagty ýerleşdirmek üçin bir ybadathananyň binýady goýuldy.

Hilkýanyň ogly Elýakim Filadelfiýa ýygnagyny aňladýar. Elýakim “galdyrýan Hudaý” diýmegi aňladýar, çünki Ýerusalimiň atasy bolan Elýakim, Hudaýyň Öz saýlan äht halkynyň binýatlaryny galdyrmak üçin peýdalanan William Milleri aňladýar. Ol Hilkiýanyň ogludyr; bu at iki sözden gelip çykýar, olaryň ikinjisi Hudaý, birinjisi bolsa sözleýşiň tekizligi manysynda “tekizlik” diýmegi aňladýar. Hilkiýa Hudaýyň Sözüni ýa-da sesini aňladýar, onuň ogly bolsa ybadathananyň galdyrylmagyny aňladýar.

Adwentizmiň ahyrynda hökman heläkçilik baradaky bir pygamberlik bolmalydyr, we şol pygamberlik Ylham kitabynyň on dördünji babyndaky üçünji perişdedir. Ahyrda hökman Milleriň açary bilen öňden nusgalanan bir açar bolmalydyr. Biziň günümüzäki “açar” taryhyň

gaýtalanmagyna, aýratyn-da ilkinji gezek agzalmak düzgünine esaslanýar; bu düzgün öz içine alýar ýa-da hut Özi Alfa we Omega hökmünde Mesihe mahsus bolan ýörelgedir. Hökmany suratda Milleriň bir ogly bolmalydyr. Şonda ata hökmünde Miller Rebbiň Sözi bolan Hilkiýa bolýar, Milleriň ogly bolsa “galdyrmagyň Hudaýy” diýen manyny berýän Elýakimdir. Ata Miller ybadathanany galdyrdy, Milleriň ogly bolsa Laodikýanyň we Filadelfiýanyň haçan aýrylandygyny hem-de filadelfiýalylaryň nyşan hökmünde galdyrylandygyny kesgitleýär. Hökmany suratda berkidilen bir çüý bolmalydyr, emma ol Milleriň taryhyndaky ýaly mukaddes ýerde däl-de, Iň Mukaddes ýerde berkidilmelidir. Şol çüý we onuň üstüne asylan ýük birinji perişdäniň habarynyň ahyrynda bolşy ýaly, üçünji perişdäniň habarynyň ahyrynda hem kesilip aýrylar. Mikaýyl aýaga galanda we ynsan synag möhleti tamamlananda, heläkçilik baradaky pygamberlik öten zaman görnüşinde bolar: aýrylan, kesilip aýrylan we ýykylyp gaçan.

1844-nji ýylda wagtyň geçmeginden soň bolan aýralyk ýa-da dargama Ýekşenbe kanuny wagtynda gaýtalanyp durar. Işäýa 22, Ýekşenbe kanuny krizisinde bolup geçýän, Laodikeýaly Adventistleriň Filadelfiýaly Adventistlerden aýrylmagyna getirýän ýagdaýlaryň bir nusgasydyr.

Laodikeli ýygnagyň perişdesine ýaz: Bular şuny diýýär: Ämin, ygtybarly we hakyky şaýat, Hudaýyň ýaradylyşynyň başlangyjy; seniň işleriňi bilýärim: sen ne sowuksyň, ne-de yssy. Kaş sen sowuk ýa-da yssy bolsadyň. Şeýlelikde, sen ýylmyldak bolanyň üçin, ne sowuksyň, ne-de yssy, men seni agzymdan tüýkürip taşlajak. Çünki sen: “Men baý, baýlygym artdy, hiç zada mätäç däl” diýýärsiň; emma özüňiň betbagt, rehimsiz halda, garyp, kör we ýalaňaçdygyny bilmeýärsiň. Şonuň üçin saňa maslahat berýärim: baý bolmagyň üçin menden otda synalan altyn satyn al; geýinmegiň we ýalaňaçlygyny utanjynyň görünmezligi üçin ak eşik satyn al; görmegiň üçin gözüňe melhem sürt. Men söýýänlerimi ýazgarýaryn we terbiýeleýärim; şonuň üçin yhlasly bol we toba et. Ine, men gapynyň önünde durup kakýaryn; kimdir biri sesimi eşidip gapyny açsa, men onuň ýanyna girerin we onuň bilen agşamlyk edinjek, ol hem meniň bilen. Ýeňýän adama men hem Atam bilen Onuň tagtynda otursym ýaly, meniň tagtymda meniň bilen oturmaga rugsat bererin. Kimiň gulagy bolsa, Ruhuň ýygnaqlara näme diýýändigini eşitsin. Ylham 3:7–22.

Düş baradaky girişden soň, Jeýms Uaýt düşi bellikler bilen birlikde berýär. Jeýms Uaýtyň Milleriň düşüne beren ulanylyşy babatda meniň hiç hili kynçylygym ýok, hernäçe biz onuň düşüniň Jeýms Uaýtyňkydan birneme tapawutlanýan düşündirişini ençeme gezek neşir eden bolsak-da. Jeýms Uaýtyň çemeleşmesiniň biziň neşir eden zadymyzdan tapawutlanýan esasy tarapy, onuň “gymmatbahaly daşlary” Hudaýyň halkynyň mazmunynda ýerleşdirmegidir, biziň düşünmegimize görä bolsa şol gymmatbahaly daşlar pygamberlik hakykatlarydyr. Munuň içinde hiç hili gapma-garşylyk ýokdur, çünki adam özüniň ynanýan zadyny şöhlendirýär, hem-de Uly Lapykeçlikden soň gymmatbahaly daşlaryň pytrap gitmegi, Ýekşenbe kanunyndan Öň Hudaýyň halkynyň pytrap gitmegini alamatlandyrýar. Emma bu mesele geljekki bir barlag üçin galdyrylýar.

William Milleriň Düşüne James Whiteýň giriş sözi

“Aşakdaky düş iki ýyldan gowrak mundan ozal Advent Herald neşirinde çap edildi. Men şonda onuň biziň geçmişdäki ikinji geliş tejribämizi aýdyň görkezýändigini gördüm, hem-de Hudaýyň bu düşi dargap gezen süräniň peýdasy üçin berendigini gördüm.

“Rebbiň uly hem gorkunç gününüň golaýlaşmagynyň alamatlarynyň arasynda Hudaý düşleri goýandyr. Ser. Ýowel 2:28–31; Resullaryň Işleri 2:17–20. Düşler üç ýol bilen gelip biler; birinjiden, ‘işleriň köplüğinden.’ Ser. Wagyzçy 5:3. Ikinjiden, Şeýtanyň nejis ruhunyň we aldawynyň astynda bolanlar onuň täsiri arkaly düş görüp bilerler. Ser. Kanun Tüzelenmesi 8:1–5; Ýermeýa 23:25–28; 27:9; 29:8; Zekeriýa 10:2; Ýahuda 8. Üçünjiden bolsa, Hudaý Öz halkyna elmydama, we häzirem, az-köp derejede düşler arkaly, ýagny perişdeleriň we Mukaddes Ruhunň üsti bilen öwredip gelýär. Hakykatyň aýdyň nurunda duranlar Hudaýyň olara düş berendigini bilerler; şunuň ýaly adamlar galp düşler arkaly aldanyp, ýoldan çykarylmalazlar.”

“Ol diýdi: Indi Meniň sözlerimi diňläň; aranyzda pygamber bolsa, Men Reb oňa aýanlykda Özümizi bildirerin we oňa düşde gepleşerin.” Sanlar 12:5.

Ýakup şeýle diýdi: «Rebbiň perişdesi düşümde maňa sözledi». Gelip çykyş 31:2. «Hudaý gije düşde aramly Labananyň ýanyna geldi». Gelip çykyş 31:24. Gelip çykyş 37:5–9-da Ýusubyň düşlerini okaň, soňra bolsa olaryň Müsürde ýerine ýetmeginiň gyzykly wakasyny okaň.

“Gibeonda Reb Süleýmana gije düşünde göründi.” 1 Patysalar 3:5. Daniýeliň ikinji babyndaky beýik we möhüm but şekili hem düşde berildi, şeýle hem ýedinji babyndaky dört ýyrtýjy haýwan we ş.m. Hirodes çagajyk Halasgäri ýok etmäge synanyşanda, Ýusup düşünde Müsüre gaçmak barada duýduryldy. Matta 2:13.

“Ahyrky günlerde şeýle bolar, diýip Hudaý aýdýar, Men Öz Ruhumdan ähli ynsanlaryň üstüne dökerin; ogullaryňyz hem gyzlaryňyz pygamberlik ederler, ýaş ýigitleriňiz görnüşler görerler, garrylaryňyz bolsa düşler görerler.” Resullaryň işleri 2:17.

Pygamberlik peşgeşi, düşler we görüşler arkaly, bu ýerde Mukaddes Ruhun miwesidir, hem-de ahyrky günlerde alamat döretmäge ýeterlik derejede ýüze çykarylmaladyr. Ol Hoş Habaryň ybadathanasynyň peşgeşleriniň biridir.

«Ol käbirlerini resullar; käbirlerini-de PYGAMBERLER; käbirlerini hoş habarçylar; käbirlerini-de çopanlar we mugallymlar etdi; mukaddesleri kämilleşdirmek, hyzmat işini ýerine ýetirmek, Mesihniň bedenini berkitmek üçin». Efesliler 4:11, 12.

“Ýöne Hudaý käbirlerini ybadathanada goýdy: ilki resullary, ikinji NUBUWATÇYLARY, we ş.m. 1 Korintoslylar 7:28.

“Pygamberlik etmegi äsgermezlik etmäh. 1 Selanikliler 5:20. Şeýle hem seret: Resullaryň Işleri 13:1; 21:9; Rimliler 12:6; 1 Korinfliler 14:1, 24, 39. Pygamberler ýa-da pygamberlikler Mesihniň ýygnaýynyň ruhy taýdan berkemegi üçindir; we olaryň hoş habary wagyz edýänlerden, çopanlardan hem-de mugallymlardan ön bes edilmelidigi barada Hudaýyň sözünden getirip boljak hiç bir subutnama ýokdur. Emma garşy çykýan adam: ‘Ýalan görnüşler we düşler şeýle köp boldy welin, men beýle zatlaryň hiç birine ynam edip bilemok’ diýýär. Şeýtanyň hem öz galpy bardyr — bu hakykatdyr. Onuň hemişe ýalan pygamberleri bolupdy, we elbetde, aldawynyň hem ýeňşiniň bu soňky sagadynda olaryň indi hem bolmagyna garaşyp bileris. Şeýle ýörite ylhamlary galp görnüşi bar diýlip ret edýänler, edil şol derejede, biraz hem öňe gidip, Hudaýyň düşde ýa-da görnüşde özüni adama asla aýan

edendigini inkär edip bilerler; çünki galpy hemişe bolupdy.”

“Hudaý Özünü adama düýşler we görnüşler arkaly aýan etdi. Ol pygamberlere şu serişdedir bilen gepledi; pygamberlik peşgeşini Hoş Habar ýygnaýynyň peşgeşleriniň arasyna ýerleşdirdi we düýşleri hem-de görnüşleri ‘SOŇKY GÜNLERIŇ’ beýleki alamatlary bilen bir hatarda goýdy. Omyň.

“Ýokardaky belliklerimde meniň maksadym garşylyklary Müqaddes Ýazgylara laýyk usulda aradan aýyrmak we okyjynyň aňyny aşakdakylara taýýarlamak boldy.” James White, Brother Miller’s Dream, 1–3.

Uilýam Milleriň Ikinji Düýşi

«Men düýşümde Hudaýyň görünmeýän bir el arkaly maňa uzynlygy takmynan on dýuým, ini hem beýikligi alty dýuým bolan, gara agaçdan ýasalan we dürler bilen nepis nagyşlanyp bezelen täsin bir sandygy iberendigini gördüm. Şol sandyga bir açar berkidilipdir. Men dessine açary aldym-da sandygy açdym; şonda özüm haýran galyp we geňirgenip, onuň her dürli görnüşli we ululykdaky göwherler, almazlar, gymmat bahaly daşlar, şeýle hem her hili möçberdäki we gymmatlylykdaky altyn-kümüş teňňeler bilen doludygyny gördüm; olaryň ählisi sandygyň içinde öz-öz ýerlerinde ajaýyp tertip bilen ýerleşdirilipdir; şeýle tertipde ýerleşdirilenleri bolsa diňe güne deňelip biljek bir nur we şöhle saçýardy.»

Men onuň mazmunynyň şöhratyna, gözelligine we gymmatyna ýüregim joşup begenýän hem bolsa, bu ajaýyp görnüşden ýeke özüm lezzet almagyň meniň borjum däl diýip oýlandym. Şonuň üçin men ony otagymdaky ortaky stoluň üstünde goýdum we isleg bildirýänleriň hemmesiniň gelip, ynsanyň bu durmuşda görüp bilen iň şöhratly hem-de iň nurana görnüşini görüp biljekdigini habar berdim.

Adamlar ýygnaýyň başladylar: ilki san taýdan azdylar, ýöne barha köpelip, köpçülige öwrüldiler. Olar ilkinji gezek sandyga seredenlerinde, haýran galyp, şatlykdan gygyrardylar. Emma tomaşaçylar köpelende, her kim göwherlere degip başlady, olary sandygyň içinden çykaryp, stoluň üstüne pytradýardy. Men eýesiniň sandygy hem göwherleri ýene-de meniň elimden talap etjekdigi hakda oýlanyp başladym; eger men olaryň pytramagyna ýol bersem, soň olary öňküsi ýaly ýene sandygyň içindäki ýerlerine hiç haçan goýup bilmerin; hem-de bu jogapkärçilige hiç haçan ýüzbe-ýüz bolup bilmerin diýip duýdum, çünki ol juda ägirtti. Şondan soň men adamlara olara degmezligi, olary sandygyň içinden çykarmazlygy ýalbaryp başladym; ýöne näçe köp ýalbarysam-da, şonça-da olar olary has köp pytradylar; indi bolsa olary otagyň hemme ýerine, ýere we otagyň içindäki her bir mebeliň üstüne pytradýan ýalydylar.

Soňra men olaryň hakyky gymmatbaha daşlaryň we teňňeleriň arasyna san-sajaksyz mukdarda galp gymmatbaha daşlary we ýalan teňňeleri seçip goýberendiklerini gördüm. Men olaryň şeýle pes gylyk-häsiýetine we nankörlüğine juda gazaplandym, hem-de munuň üçin olary ýazgardım we käýedim; ýöne näçe köp ýazgarsam, şonça-da olar galp gymmatbaha daşlary we ýalan teňňeleri hakyky zatlaryň arasyna has köp seçip goýberýärdiler.

Şondan soň men öz beden janlymda gahar-gazaba mündüm we olary otagdan çykarmak üçin beden güýjüni ulanmaga başladym; emma men birini itekläp çykarýarkam, ýene üçüsi girerdi-de, hapa, agaç übtükleri, çäge we her dürli zibil getirerdiler, ahyrynda olar hakyky ähli göwherleri, almazlary we teňňeleri doly örtüp goýdular, şeýdip olaryň ählisi gözden ýaşyr boldy. Olar meniň sandyjagymy hem bölek-bölek edip ýyrtyp, onuň böleklerini zibilleriň arasyna seçip goýberdiler. Men meniň hasratyma ýa-da gaharyma hiç bir adamyň üns bermeyändigini pikir etdim. Men bütinleý ruhdan düşdüm, kalbym çökdi, soňra oturyp agladym.

“Şeýlelik bilen men özümiň uly ýitgim we jogapkärçiligim üçin aglap, matam tutup oturkam, Hudaýy ýatlady m we Ol maňa kömek ibersin diýip yhlas bilen dogra etdim. Şol bada gapy açyldy-da, adamlar baryp çykandan soň, bir adam otaga girdi; onuň elinde hapa süpürji bolup, penjireleri açdy we otagyň içindäki tozany hem-de hapalaýjy galyndylary süpürip aýyrmaga başlady.

Men Oňa saklanmagyny ýalbaryp soradym, çünki harabalyklaryň arasynda dargap ýatan käbir gymmatly göwherler bardy.

Ol maňa: “Gorkma”, sebäbi Ol “olar barada alada eder”.

“Soňra ol tozany we hapany, galp gymmatbahaly daşlary we ýasama pullary süpürüp aýyryarka, olaryň hemmesi bulut ýaly galyp, penjireden daşary çykdy, şemal hem olary alyp gitdi. Alagaraňkylykda men bir salym gözlerimi ýumдум; açanymda, hapa-zibilleriň ählisi ýok bolupdy. Gymmatbahaly daşlar, almazlar, altyn we kümüş pullar, otagyň hemme ýerine bol-elin saçylyp ýatyrdy.

Soňra ol stolun üstünde öňkindisinden has uly we has gözəl bir sandygy goýdy, gymmatbaha daşlary, göwherleri, teňňeleri owurtlap-owurtlap ýygnap, olaryň hemmesini sandyga taşlady; hatda göwherleriň käbiri inňäniň ujundan hem uly bolmadyk bolsa-da, hiç biri galýança şeýledi.

Soňra ol meni: «Gel-de gör», diýip çagyrdy.

«Men sandyga seretdim, ýöne gözlerim gören zadymdan gamaşdy. Olar öňki şöhratyndan on esse ýagty saçýardy. Men olary tozana seçip, depgilän şol erbet adamlaryň ayaklary bilen gumda sürtülip arassalanandyr öýtdüm. Olar sandygyň içinde ajaýyp tertip bilen, hersi öz ornunda, olary içine taşlan adamyň hiç hili görner agyry-zähmetiniň yzy bolmazdan ýerleşdirilipdi. Men begenjimden gaty ses bilen gygyrdym, şol gygyrma hem meni oýardy». Early Writings, 81–83.

Jeýms Uaýtyň Aşaky Bellikleri

“Sandyk” biziň Rebbimiz Isa Mesihiniň ikinji gelişi bilen bagly Mukaddes Kitabyň beýik hakykatlaryny aňladýar; bu hakykatlar dünýä jar etmek üçin dogan Milleriň özüne berildi.

“‘Berkidilen açar’ onuň pygamberlik Sözüni düşündiriş usulydy — Mukaddes Ýazgyny Mukaddes Ýazgy bilen deňeşdirmek — Injil öz-özünüň düşündirijisidir. Şol açar bilen Dogan Miller ‘sandygyn’, ýagny Mesihiniň dünýä gelşi baradaky beýik hakykaty dünýä açdy.

“Adamlar gelip başlady, ilki san taýdan azdy, ýöne barha köpelip, köpçülige öwrüldi.” Geliş baradaky taglymat ilkinji gezek Dogan Miller we ýene örän az sanly başgalar tarapyndan wagyz edilende, onuň täsiri juda az boldy, we onuň arkaly örän az adam oýandy; emma 1840-njy ýyldan 1844-nji ýyla çenli, nirede wagyz edilen bolsa, tutuş jemgyýet oýandy.

“Her hili gymmat bahaly daşlar we ş.m.’, ‘dürli görnüşli we ululykly’ bolup, ‘gutynyň içinde öz degişli ýerlerinde şeýle gözel tertip bilen ýerleşdirilen’ zatlar, Hudaýyň çagalaryny [Malakiýa 3:17] aňladýar; olar ähli ybadathanalardan hem-de durmuşyň tas ähli derejelerinden we ýagdaýlaryndan bolup, advent imanyny kabul edenlerdi we mukaddes hakykat işinde öz degişli orunlarynda gaýduwsyz duruş tutýandyklary görüldi. Şol tertipde hereket edip, her biri öz borjuna üns berip, Hudaýyň önünde pesgöwünlilik bilen ýörän mahalynda, ‘olar dünýä ýagtylyk we şöhrat şöhlelendirýärdiler’; bu diňe resullaryň günlerindäki ybadathana bilen deňeşdirilip bilinjek derejededir. Habar [Ylham 14:6, 7] edil ýeliň ganatlarynda gidýän ýaly bolup ýaýrady, we ‘Geliň, çünki indi hemme zat taýýar’ [Luka 14:17] diýen çakylyk güýç we täsir bilen her ýana ýaýrap gitdi.

“Uçýan perişde [Ylham 14:6, 7.] ilkinji gezek ebedi hoş habary wagyz edip başlanda, ‘Hudaýdan gorkuň we Oňa şöhrat beriň; çünki Onuň höküm sagady geldi,’ diýende, köpler Isanyň gelşini we dikeldişi göz önünde tutup, şatlykdan seslerini galdyrdylar; emma soňra garşy çykyp, ýaňsa aldylar we biraz ön özlerini şatlykdan dolduran hakykaty masgaraladylar. Olar gymmat bahaly daşlary biynjalyk etdiler we dargatdylar. Bu bizi 1844-nji ýylyň güýzüne getirýär; şol wagtda dargadyş döwri başlandy. Muny belläň: gymmat bahaly daşlary biynjalyk edenler we dargadanlar bir wagtlar ‘şatlykdan seslerini galdyran’ şolaryň özleridi. Şeýle hem 1844-den bäri sürini in täsirli görnüşde dargadanlar we ony azaşdyranlar, bir wagtlar hakykaty wagyz eden we onda şatlanýan, ýöne soňra Hudaýyň işini hem-de biziň geçmişdäki advent tejribämizde pygamberlikleriň berjaý bolandygyny inkär edenlerdir.”

“1844-nji ýylyň ýedinji aýynda ýaňlanan Gije ýarymdaky çagyryşdan soň, birnäçe aýlap Dogan Milleriň şaýatlygy şeýle boldy: gapy ýapylypdyr, geljek hakdaky hereket pygamberligiň amala aşmagydyr we wagty wagyz etmekde biz dogry bolupdyk. Soňra ol Advent Herald arkaly doganlaryny berk durmaga, sabyrly bolmaga we biri-birine garşy närazylyk etmezlige ündedi; şonda Hudaý wagty wagyz edenleri tizden aklar. Şeýlelikde ol göwherler üçin ýalbardy, şol bir wagtda olar babatda özüniň ‘jogapkärçiligini’ duýýardy we munuň ‘gaty uly’ boljagyny aýdýardy.”

1844-nji ýylda gapy ýapylaly bäri, hakykylaryň arasyna ýaýradylan «galp gymmatbaha daşlar we galp teňneler» aýdyň ýagdaýda ýalan iman edenleri, ýagny «keseki çagalary» [Hoşeyä 5:7.] aňladýar.

Öňküsinden has ulyrak we has gözeltiräk bolan ikinji “gapyrjak”, içine dargan “jowahyrlar”, “almazlar” we “teňneler” ýygnaýan şol gapyrjak, ýaşaýan häzirki hakykatyň giň meýdanyny aňladýar; şol ýere dargan sürü, ýagny 144,000, hemmesi-de ýaşaýan Hudaýyň möhürine eýe bolanlar, ýygnaýar. Gymmatly almazlaryň birje-de garaňkylykda galdyrylmaz. Käbirleri “iňňäniň ujundan-da uly däl” bolsalar-da, olar nazardan syppyrylmaz we Hudaýyň Öz jowahyrlaryny düzýän şu gününde daşarda galdyrylmaz. [Malakiýa 3:16–18.] Ol perişdelerini iberip, Luty Sodomdan çykaryşy ýaly, olary hem gyssagly çykaryp biler. “Reb ýer ýüzünde

işini gysga wagtda tamamlajakdyr.” “Ol ony dogrulyk bilen gysgaldyp tamamlajakdyr.” Seret: Rimliler 9:28.

“‘Tozan-tupan we gyrkyndylar, gum we her hili hapalar,’ 1844-nji ýylyň güýzünden bäri ikinji gelişe ynanýanlaryň arasyna girizilen dürli-dürli we köp sanly ýalňyşlyklary aňladýar. Bu ýerde olaryň birnäçesine ünsi çekerin.

“1. Käbir ‘çopanlaryň’ Gije ýarymky nalyş berlen badyna dessine tekepbirlik bilen eýelän garaýşy şundan ybaratdy: ýedinji aý hereketine ýoldaş bolan Mukaddes Ruhun dabara salýan, ýürekleri eredýän gudraty mesmerik täsir ekeni. Jorj Storrs bu garaýşy eýelänleriň ilkinjileriniň biridi. Muny 1844-nji ýylyň soňky böleginde, şol wagt Nýu-Ýork şäherinde neşir edilýän Midnight Cry gazetindäki ýazgylarynda görün. J. V. Himes 1845-nji ýylyň ýazynda geçirilen Albany Konferensiýasynda: “ýedinji aý hereketi ýedi fut çuňlugynda mesmerizm döretdi” diýdi. Muny maňa şol ýerde bolan we bu sözi eşiden biri gürrüň berdi. Ýedinji aý nalyşynda işjeň gatnaşan başgalar hem soňra şol hereketi Iblisniň işi diýip yglan etdiler. Mesihniň we Mukaddes Ruhun işini Iblise degişli etmek, Halasgärimizniň günlerinde Hudaýa dil ýetirmekdi, häzir hem Hudaýa dil ýetirmekdir.”

“2. Kesgitli wagt boýunça edilen köp sanly synaglar. 2300 gün 1844-nji ýylda tamamlanaly bäri, olaryň tamamlanjak wagty hökmünde dürli şahslar tarapyndan ep-esli köp wagtlar bellenildi. Muny etmek bilen olar ‘serhet belliklerini’ aýryp taşladylar hem-de bütin advent hereketiniň üstüne garaňkylyk bilen şübhäni saldylar.

“3. Ruhçulyk ähli hyýallary we çenden çykmalary bilen. Ölümiň elhenç işini amala aşyran Iblisniň bu hilesi ‘ýonuşgalary’ we ‘dürli-dürli hapalary’ bilen örän laýyk suratlandyrylýar. Ruhçulygyň zäherini içenleriň köpüsi biziň öňki advent tejribämiziň hakykatdygyny boýun aldylar, we şu ýagdaý sebäpli köp adamlar 1843-nji we 1844-nji ýyllarda Hudaýyň beýik advent hereketlerini alyp barandygyna ynanmagyň ruhçulygyň tebigy miwesidigine ynandyrdy. Petrus, ‘heläk ediji bidgatlary girizerler, hatda özlerini satyn alan Rebbini hem inkär ederler’ diýlenler barada sözläp, şeýle diýýär: ‘ŞOLAR ÜÇIN HAKYKATYŇ ÝOLY ÝAMANLANAR.’”

“4. S. S. Snow özüni «Ylýas pygamber» diýip ykrar edýär” Bu adam özüniň geň we wagşy ýolunda ölüm işinde hem öz roluny ýerine ýetirdi, we onuň tutan ýoly köp dogruçyl janlaryň aňynda garaşýan mukaddesleriň hakykatdaky ýagdaýyny abraýdan gaçyrmaga meýil etdi.

Şu ýalňyşlyklaryň sanawyna men ýene köp zatlary goşup bilerdim, mysal üçin, Ylham 20:4, 7-däki geçmişde bolup geçen “müň ýyl”, Ylham 7:4; 14:1-däki 144,000, Mesihniň direlişinden soň “gabrystanlardan çykyp gelen we turanlar”, işsiz-durmak taglymaty, çagalaryň ýok edilmegi baradaky taglymat, we ş.m., we ş.m.

“Bu ýalňyşlyklar şeýle bir yhlasly ýaýradyldy we garaşýan sürä şeýle bir zorluk bilen öňe sürüldi welin, Dogan Miller düýşi gören wagtynda, hakyky gymmatbahaly daşlar ‘görünmez edildi’, hem-de pygamberiň sözleri degişli boldy—‘Kazyýet yza serpildi, adalat bolsa uzakda durýar,’ we ş.m. we ş.m. Seret: Işaya 59:14. Şol wagt ýurtda häzirki hakykatyň işini goldaýan bir hem advent neşiri ýokdy. The Day-Dawn kiçi süriniň dogry ornuny goran in soňky neşirdi; emma Reb Dogan Milleriň bu düýşüni bermezinden birnäçe aý öň ol hem oçdi; we in soňky

jan çekişmesinde ýadaw, ah çekýän mukaddesleri olaryň soňky halas boluşlarynyň wagty hökmünde, şol wagt geljekde otuz ýyl uzaklykda duran 1877-nji ýyla gönükdirdi. Wah! wah! Dogan Milleriň düýşünde bu gynançly ýagdaýyň üstünde ‘oturyp aglamagyna’ geň dälidir.”

Miller dogan 1849-njy ýylyň 22-nji dekabrynda ölümde gözlerini ýumdy; bu bolsa onuň düýşünde aýdylan şu sözleriň berjaý bolmagy boldy: “Ala-galmagyň içinde men bir pursatlyk gözlerimi ýumdum.” Bu täsin berjaý boluş şeýle bir aýdyňdyr welin, muny görmän galjak hiç kim bolmaz.

“Tabyt, on gyz hakykaty aňladýar; ony Dogan Miller dünýä neşir etdi, on gyz baradaky tymsal bilen görkezilişi ýaly. [Matta 25:1–11.] Birinjiden, wagt — 1843; ikinjiden, gijikme döwri; üçünjiden, ýedinji aýda, 1844-nji ýylda ýarygije çagyryşy; dördünjiden hem, ýapylan gapy. 1843-nji ýyldan bäri ikinji geliş baradaky neşirleri okan hiç kim Dogan Milleriň advent taryhyndaky şu dört möhüm nokady goldandygyny inkär etmez. Hakykatyň bu sazlaşykly ulgamy ýa-da ‘tabyt’, öz başdan geçiren tejribelerini ret eden hem-de özleriniň Dogan Miller bilen bilelikde dünýä şeýle gorkusyz wagyz eden hut şol hakykatlaryny inkär edenler tarapyndan bölek-bölek edilip, galyndylaryň arasyna dargadyldy.

Ybadathana şonda pak bolar we “Hudaýyň tagtynyň önünde kemsiz” bolar; olar ähli ýalňyşlaryny, kemçiliklerini we günälerini boýun alyp, Mesihni gany bilen ýuwlup aýrylandan we pozulandan soň, “tegilsiz, gyrymsyz ýa-da şoňa meňzeş hiç bir zatsyz” bolarlar. Şonda olar “öňki şöhratyndan on esse artyk” parlarlar. JAMES WHITE Oswego, Maý, 1850.